

Wrocławski Kongres Pokoju

Kongres Wrocławski miał dla Polski ogromne znaczenie. Nie tylko dlatego, że uważa opinię publiczną całego świata zwrócona była przez kilka dni na Polskę, że prasa wszystkich krajów pisała i jeszcze pisze o Polsce, o naszej pozycji w życiu kulturalnym świata. Nie tylko dlatego, że kilkuset najwybitniejszych intelektualistów zwiedziło, poznało i nauczyło się cenić Polskę. To też znaczy wiele, zwłaszcza, że nie należymy niestety do krajów, których sprawy byłyby należycie znane i osiągnięcia należycie cenione zagranicą. Dotyczy to zwłaszcza spraw i osiągnięć kulturalnych.

Ale ta sprawa ma także drugie oblicze. I u nas w szerokich kołach ludzi garrących się obecnie do powiększania swych wiadomości, panuje zawstydzająca nieraz nieznajomość ogólnowiatowych problemów kulturalnych. Jak mało przeciętny czytelnik gazet zna choćby nazwiska ludzi przodujących w życiu kulturalnym ZSRR, Francji, Anglii nie mówiąc o krajach takich jak Brazylia czy choćby Holandia! A intelektualiści polscy? czy tak dobrze są u nas znani? Przecież dopiero przed kilku dniami otrzymaliśmy list, z którego widać, że autor interesuje się sprawami kulturalnymi i że niejedno wie o problemach życia kulturalnego, a jednak — o Jarosławie Iwaszkiewiczu, znakomitym pisarzu, prezese Związku Literatów Polskich, którego odezwę w związku z Kongresem przeczytał w „Dzienniku Literackim” pisał jako o „nieznany mi jakimś J. Iwaszkiewicz”!

Kongres wrocławski — nie przesadzimy pisząc tak — zwrócił uwagę mas na sprawy kulturalne, na osoby i działalności intelektualistów polskich i zagranicznych. Zainteresowanie zostało rozbudzone, należy je podtrzymać i zaspokoić. Dlatego sprawę Kongresu nie uważamy za zakończoną. Będziemy o Kongresie, o jego problematyce, o ludziach Kongresu pisać w dalszym ciągu. (k)

Jakie nowości włoskie ujrzymy w przekładach polskich?

„Chyba najciekawszą rzeczą, jaką mogę powiedzieć czytelnikom „Dziennika Polskiego” — mówi w krótkiej przerwie między obradami, wydawca włoski p. Giulio Einaudi — będzie poinformowanie ich, że w niedługim czasie na rynku polskim pojawią się w przekładzie dwie ważne pozycje dorobku powojennego nowej Italii. Pierwsza z nich to powieść Carlo Levy „Chrystus zatrzymał się w Ebooli”; druga to „Listy z więzienia” Antonia Gramsci. — Gramsci, zmarły w więzieniu założyciel włoskiej partii komunistycznej, nie przestał w czasie długich lat swych katuszy śledzić zżerać celów przejawów życia narodu włoskiego. Jego listy do żony i syna są wstrząsającą z dnia na dzień prowadzoną relacją życia męczennika za sprawę ludu.

Z innych autorów, których należałoby szybko przyswoić polskiej publiczności, wymieniamy p. Einaudi nazwiska: Elvio Vittoriniego, żywego i płodnego pisarza komunistycznego oraz Alberta Moravia z niezależnej lewicy, którego książki z „La Romana” na czele poddają obiektywnej i przez to nielitościwej krytyce społeczeństwo mieszczańskie.

Rozmowa z p. Einaudi napędziła radością. Znowu otwierają się przed nami polskim drogą do słonecznej Romy.

g. s.

Film i walka o pokój

Filmowcy — uczestnicy Kongresu Intelektualistów złożyli na ręce prezydium oświadczenie, w którym stwierdzają, że film dzięki możliwościom szerokiego rozpowszechniania posiada wielki wpływ na kształtowanie psychiki ludzkiej. Ta wielka siła winna być wykorzystana dla walki o pokój i w interesie rozwoju kulturalnego. Oświadczenie potępił producentów filmów rozsiewających oświadczenie przesyła rasowe i propagandę wojenną i wywa filmowców wszystkich krajów do współpracy z siłami postępu. Oświadczenie podpisał wybitny filmowiec Polski, ZSRR, Stanów Zjednoczonych, Włoch, Anglii, Francji, Brazylii i Węgier

Uczestnicy Kongresu Intelektualistów w Warszawie

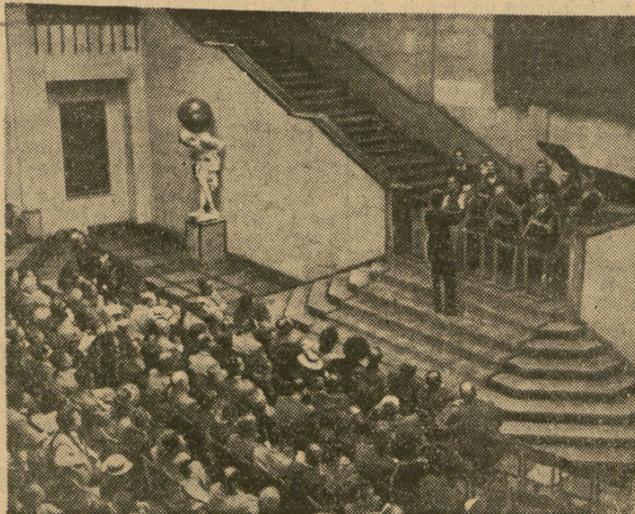

Foto SAP

W czasie pobytu w Warszawie uczestników Światowego Kongresu Intelektualistów, odbył się specjalnie dla nich w hallu Muzeum Narodowego koncert współczesnej muzyki polskiej w wykonaniu pianisty Zbigniewa Drzewieckiego oraz zespołu wokalnego i instrumentalnego Polskiego Radia pod dyrekcją Andrzeja Panuńnika. Słuchacze oklaskiwali żywo każdy utwór. Na zdjęciu z lewej: sala w czasie koncertu. Następnie goście zwiedzili Muzeum Narodowe. Pablo Picasso interesował się specjalnie zbiorami sztuki gotyckiej oraz współczesnym malarstwem polskim. Malarz radziecki Gierasimow, na którym duże wrażenie wywarły dzieła Matejki, otrzymał w podarunku pięknie wydaną monografię Matejki. Wszyscy z zainteresowaniem oglądali projekty nowej Warszawy. Na zdjęciu z prawej prez. m. st. Warszawy Tolwiński (z prawej) objaśnia pisarzowi radzieckiemu Fadijewowi plany trasy W—Z.

Jan Kott

Z nami jest twórczy rozum

Kongres we Wrocławiu wiele nas nauczył i wiele nam dał do myślenia. Była to przede wszystkim wielka lekcja optymizmu. Kongres przypomniał nam, że bohaterstwo i cierpliwość, praca i walka milionów milujących — nie poszły na marne. Europa a z nią cały świat ocalony został od duchowej śmierci i społecznego niewolnictwa. Faszyzm ponosił klęskę, a ludzkość wyszła z wojny silniejsza i mądrzejsza.

Podbite i skazane na zagładę narody odzyskały wolność, niezależność i prawo do tworzenia własnej kultury. Wielkie historyczne doświadczenie nie zostało zmarnowane. Ogromny postęp w dziedzinie techniki, wiedzy i organizacji, rozmach w produkcji wykorzystany został przez Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej dla podniesienia poziomu życia dla jak najszybszej odbudowy zniszczonych wojennych, dla lepszej organizacji powszechnego szczęścia, dla skuteczniejszej walki o pokój.

W ciągu pięciu lat wojny dojrzały i urosły siły postępu na całym świecie, walka o niezależność narodową, walka o sprawiedliwość społeczną i walka o pokój stanowią dziś nierozłączną całość.

Sto lat temu w czasie wiosny ludów narodziło się braterstwo ludów europejskich walczących pod sztandarami „za waszą wolność i naszą”. W ciężkich zmaganiach ostatniej wojny zrodziło się braterstwo i solidarność ludzi i ludów całego świata walczących przeciwko wazemu i naszemu faszystowskiemu; ludów białych, czarnych, czerwonych i żółtych. O to samo walczyli i za to samo umierali chłop rosyjski, robotnik angielski, marynarz amerykański, powstaniec francuski i grecki...

Te same siły postępu które przyniosły rozгромienie faszystów w ostatniej wojnie walczą dzisiaj o pokój. Jedność kultury europejskiej, która jest podstawą jedności kulturalnej świata, bardziej jest żywa niż kiedykolwiek. Jedność ta wyrasta ze wspólnego doświadczenia, historycznej wspólnej wielkiej drogi ludzkości od ustroju, w którym jeden człowiek miał własność nad drugim człowiekiem, do ustroju, w którym zniesione została wszystkie możliwości wyzysku człowieka przez człowieka.

Granica kultur i cywilizacji nie przebiega wzdłuż Spiry ani przez Ocean Atlantycki, ani przez Ocean Spokojny ani wzdłuż jakiegokolwiek rzeki, ani brzegiem jakiegokolwiek morza.

Zdobycze szlachetnego rozumu i doświadczenia ludzkości, stały się w działaniu i dziedzictwem ludów obu półkul. Do wielkich imion bohaterów

Wiedzy i postępu od Erazma z Rotterdamu poprzez Diderota aż do Gorkiego nawiązał Kongres Intelektualistów we Wrocławiu.

Dziedzictwo najlepszych umysłów ludzkości, namiętne pragnienie wolności Puszkina, Mickiewicza i Whitmana, które dzieliło z nim tysiące pisarzy i poetów, odkrycie piękna człowieka przez Leonarda da Vinci, wielkość muzyki Beethovena i Chopina jest wspólnym dziedzictwem wszystkich ludzi. Mamy prawo przyznać się do niego i mamy obowiązek go bronić.

Intelektualiści tchnący prostotą nie są samotni tak jak nie byli samotni w czasie wojny. Ich wiedza, doświadczenie i talent pomagały w czasie wojny do zwycięstwa. Dziś, są one bronią w walce o pokój. W czasie wojny intelektualści byli na ciele, silnie związani z naszymi narodami milionową armią żołnierzy, powstańców i robotników walczących z faszystem. Armie te nie przestały istnieć, armie te nadal są z nami.

Walka o pokój związana jest z nadziejami, tęsknotą, poświęceniem i bohaterstwem, świadomością i codzienną pracą milionów ludzi na całym świecie. Walka intelektualistów o pokój zespolona jest z walką robotników na całym świecie przeciwko bezrobociu i wyzyskowi, z walką ludów kolorowych przeciwko dyskryminacji rasowej, z walką ludów kolonialnych o niezależność narodową, z walką młodzieży o prawo do nauki, z walką kobiet o równą płacę, z codziennym wysiłkiem milionów ludzi, którzy po wojnie przystąpili do odbudowy zniszczeń.

Ludzie wierzą w postęp i pracują dla postępu. Wiedzą, że ludzkość zdobyła ostateczne środki materialne aby uniknąć raz na zawsze głodu, nędzy i bezrobocia. Wierzą i chcą wierzyć, że ogromny postęp nauki i doświadczenia społecznego umożliwił może podniesienie poziomu życia całej ludzkości.

Nie udało się dyktatorom faszystowskim zmienić świata w obóz koncentracji. Zdrajcom kultury i nauki nie udało się zastąpić kłamstwa prawdą, nauki — mitami, sztuki — krzyżem wyrażającym nienawiść, Pax germanica nie został narzucony ludom europejskim, Pax americana nie zostało narzucony ludom świata. „Ktokolwiek zagraża jednemu narodowi — powiedział 150 lat temu Robespierre — zagraża wszystkim narodom”. Brutalny imperializm, niewola gospodarcza i duchowa zagraża nam nów wszystkim ludom na całym świecie. Posługując się straszakiem bomby atomowej szantażując świat nieuniknioną wojną, szerząc przy pomocy wszystkich dostępnych środków psychozę wojenną, imperializm próbuje dokonać wasalizacji Europy i wszystkich wolnych ludów świata.

I dlatego walka o niezależność kultur narodowych, o samodzielność gospodarstwa i duchową narodów europejskich, południowo- amerykańskich, afrykańskich i azjatyckich, jest walką o postęp i pokój.

Wpójenie przekonania, że wojna jest nieunikniona, jest pierwszym krokiem do wojny. Dopóki nie uda się rozbroić moralnie wolnych narodów, wojny nie będzie. Zadaniem Kongresu było właśnie uprzytomnienie znaczenia walki o odporność moralną Europy. Milionom ludzi na całym świecie, którzy kochają swe żony i dzieci, którzy kochają swój własny naród, którzy ufają uczonym i artystom, którzy chcą, aby jutro było lepsze niż dzisiaj, którzy szanują godność ludzką i wierzą w postęp, — podjęte wojenni mówią, że wojna jest nieunikniona, że jutro nastąpi nowa rzeź ludzkości, że zagrożone jest samo istnienie naszego globu.

Ludzie, którzy wierzą w przyszłość swoją i swojego narodu, którzy wyznają uczucia przyzwoite, miłości i braterstwa, fałszywi uczeni, procy załadacy, apostołowie zniszczenia mówią, że człowiek jest zły, że postęp nie istnieje, że natura ludzka jest zepsuta, że świat jest bezsensowny, że rozum jest bezsilny, a świat niepoznawalny.

Fałszywi uczeni, zdrajcy trzech tysięcy lat kultury europejskiej nie wierzą ani w naukę, ani w postęp ani w rozum i szlachetność człowieka. Zdrajcy kultury europejskiej próbują rozbroić moralnie wolnych i sprawiedliwych. Na miejsce człowieka, który tworzy historię, na miejsce społecznych ruchów będących źródłem moralnych wartości, na miejsce rozumu i świadomości, stawiają bożka fatalizmu, ciemne siły instynktów i nienawiści, nikczemne prawo wiecznego zniszczenia.

Zdrajcy kultury europejskiej uczą pesymizmu, przeciwstawiają bombę atomową trzem tysiącom lat walki o postęp. Tym zdrajcom kultury przeciwstawił się Kongres Wrocławski.

Tradycje kultury europejskiej są silniejsze od bomby atomowej. Siły postępu na całym świecie, postęp socjalizmu w Zw. Radzieckim, twórcze siły demokracji ludowej, milionowe ruchy wolnościowe, zorganizowany ruch robotniczy, praca, talent i rozum najlepszych uczonych i pisarzy całego świata są silniejsze od bomby atomowej. Spadkobiercy Newtona, Borna, Whitmana i Puszkina nie dadzą się zastraszyć bombą atomową.

Z nami są długie wieki europejskiej kultury. Z nami są miliony ludzi, pracy i wielkie doświadczenie zwycięstwa nad faszystem. Z nami jest twórczy rozum, namiętność prawdy i szacunek dla człowieka.

Alekos Nikolaou

Lud grecki czeka na nowego Tezeusza

(Od specjalnego korespondenta API dla „Dziennika Polskiego”)

Ateny, w sierpniu

Organ kwatery głównej Demokratycznej Armii Greckiej „Demokratikos Stratos” zamieścił w swym ostatnim numerze z sierpnia br. artykuł sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Greckiej, Nikosa Zachariadisa, w którym czytamy: „Kapitałści atenscy nie mogą pojąć, że awanturnicza polityka finansowa, stojąca na usługach bratobójczej wojny przeciwko ludowi Grecji, może pochłonąć miliardy dolarów, a mimo to w ostatecznym wyniku musi doprowadzić do przegranej, tak jak awanturnicza wojna musi zniszczyć finanse i gospodarke kraju”.

Półtora miliarda dolarów wrzucili dotychczas Anglosasi w paszczę molocho wojny domowej w Grecji. Tymczasem sytuacja gospodarcza i finansowa kraju stale się pogarsza. Okupacja anglo-amerykańska podsyca wojnę domową i w ten sposób podcina wszelkie zdrowe podstawy życia gospodarczego kraju.

Większość ludności Grecji, mianowicie 4,5 na 7 milionów stanowią rolnicy. Należałoby się spodziewać, że filantropi spoza Atlantyku dostarczą chłopom greckim wszelkich środków celem wzmocnienia produkcji rolnej. Lecz kapitalistom amerykańskim przyświecają inne cele. W obawie, by chłop grecki nie zasilał szeregów armii demokratycznej, postanowili oni wyłudzić wieś grecką, 900 tys. chłopów musiało opuścić swe domy i pola, by żyć w ciężkich warunkach w miastach i tak już przeludnionych. Wynikło stąd podwójne zło. Z jednej strony produkcyjna ludność stała się cięższym ciężarem państwa, z drugiej zaś produkcja rolna zmniejszyła się w poważnym stopniu.

Przemysł tytoniowy Grecji, stanowiący najważniejszą gałąź gospodarki narodowej, został stopniowo zmuszony do zmniejszenia swej produkcji, gdyż papierosy amerykańskie opanowały nie tylko rynki krajów, do których Grecja eksportowała przed wojną swój tytoń, lecz również rynek krajowy.

Troskliwy opiekun z Wali Street wystąpił z radą, by chłop grecki zamiast tytoniu uprawiał zboże i ziemniaki. Wuj Sam nie zwrócił przy tym uwagi, że przy uprawie tytoniu wystarczyłoby dla utrzymania swej rodziny pół hektara ziemi, podczas gdy przy uprawie zboża i ziemniaków trzeba 10 do 15 hektarów. Nikt jednakże nie pomyślał o tym, by w okupowanej części Grecji przeprowadzić reformę rolną i dać chłopu ziemię. Równocześnie rząd grecki wyznaczył cenę za zboże o wiele niższą w porównaniu z ceną z r. 1947, aczkolwiek drożyzna wzrosła w tym samym okresie o 70%.

Ogromne sumy, jakie pochłania wojna domowa oraz zyski, jakie plutokraci ciągną z nędzy ludu greckiego, zmieniły życie rolnika greckiego na loschińskiego kulisa. Na skutek zarzucenia rynku greckiego fabrykatami amerykańskimi liczba bezrobotnych osiągnęła stan, jakiego nie notowano nawet w okresie wielkiego kryzysu gospodarczego w latach 1929—32. Przeszło 60% robotników jest dziś bez pracy. Ci zaś, którzy jeszcze pracują, zarabiają zaledwie 1/3 płac przedwojennych. W takim samym położeniu znajdują się również rzesze urzędników.

Ten stan nędzy, w jakiej żyje lud grecki pod okupacją amerykańskich wojsk i kapitałów, wyjaśnia ostatnie strajki w Grecji. Rząd grecki, który we wszystkim ulega rozkazom imperialistów amerykańskich, odrzucił wszelkie żądania strajkujących pod pretekstem pustki w skarbie państwa. By wypełnić tę pustkę, rząd nakłada nowe podatki, które w pierwszym rzędzie obciążają szerokie rzesze robotników i chłopów, co z kolei przyczynia się do obniżenia i tak już niskiej stopy życiowej ludu, który z upragnieniem czeka na nowego Tezeusza.

Pośpiech prezydenta Auriol'a

Po rezygnacji Ramadier'a

»Jeżeli demokracja Francji nie stanie na poziomie...«

Paryż, 31 sierpnia (S). Po całodziennych długich naradach ze swymi przyjaciółmi politycznymi i przedwstępnym sondowaniem terenu, były premier Ramadier zrzekł się powierzonej mu przez prezydenta Auriol'a misji utworzenia gabinetu. Rezygnacja przywódcy SFIO z próby opanowania kryzysu rządowego spowodowana jest świadomością, że zarówno republikanie z MRP jak i radykałi oraz liberałowie, uważają Ramadier'a za sprawcę upadku obu rządów poprzednich. Poza tym obawy wzbudziła zapowiedź Ramadier'a przywrócenia kontroli cen przeciwko której występują zwolennicy inflacjonistycznego liberalizmu.

Paryż, 31 sierpnia (S). Fakt, że prezydent Auriol powierzył Schumanowi utworzenie gabinetu w kilka minut po zrzeczeniu się tej misji przez Ramadier'a, stanowi dowód pośpiechu, z jakim prezydent usiłuje zlikwidować obecny kryzys rządowy. Wyznaczając jako kandydata na premiera przedstawiciela drugiego skrzydła „trzeciej siły” prezydent działał w myśl wytycznych polityki promarszallowskiej we Francji. Francuska polityka zagraniczna ma pozostać bez zmian, a Schuman będzie prowadził politykę gospodarczą i finansową zgodnie z postulatami kapitału międzynarodowego. Natomiast dla narodu francuskiego oznacza to pozostawienie polityki gospodarczej Francji w błędnej kole kryzysu strukturalnego, które zlikwidowanie możliwe jest jedynie w drodze radykalnych reform demokratycznych.

Londyn, 31 sierpnia (S). Poniedziałkowa prasa londyńska komentuje z ożywieniem przesilenie gabinetowe we Francji. Konserwatywny dziennik „Yorkshire Post” przytaczając oświadczenie Ramadier'a, że Francji potrzebny jest rząd aktywny, który byłby gotów do wszelkich poświęceń,

pisze: „Zasadnicze pytanie, jakie się teraz wyłania, polega na tym, czy doczekamy się tej aktywności. Im więcej zaznajamiamy się z położeniem, tym mniej wydają się prawdopodobne, że dokona się szybko to, co musi być dokonane zgodnie z wymaganiami chwili obecnej”. Dziennik „Daily Express” pisze: „Jeżeli demokracja francuska nie stanie na poziomie, to grozi jej albo radykalna chirurgia pana de Gaulle albo polityczne bankructwo”.

„Times” pisze: „Nie ulega wątpliwości, że wszystkie partie polityczne we Francji rozumieją konieczność zwiększenia produkcji, zmniejszenia wydatków i reformy administracji. Ale żadna z tych partii nie może się zdecydować na jedno: na połączenie się z innymi celem osiągnięcia tego celu wspólnymi siłami”. „Times” naturalnie nie dostrzega, że istota zażądania stanowi droga, jaką należy wybrać do tego celu.

Francja ustąpiła przed groźbą

Na marginesie sprawy „mostu powietrznego”

Berlin, 31 sierpnia (S). Dziennik „Berliner Zeitung” opublikował wywiad swojego korespondenta z wyższym urzędnikiem francuskiego zarządu wojskowego w Berlinie. Nie ujawniono nazwiska Francuza, który udzielił wywiadu.

Urzędnik oświadczył, że francuskie ministerstwo spraw zagranicznych od samego początku przeciwstawiało się utrzymywaniu „mostu powietrznego”. Francuzi nawet byli gotowi do opuszczenia swojej strefy w Berlinie. — Amerykanie i Brytyjczycy jednak dali do zrozumienia całkiem jasno, że taki krok ze strony Francji byłby uważany za zerwanie przyjaznych sto-

sunków oraz że zawieszono by udzielenie pożyczek przewidzianych dla Francji w planie Marshalla.

Francja nie miała więc innego wyjścia poza złożeniem protestu. Francuzi oświadczyli, że nie są w stanie poświęcać samolotów na „most powietrzny”.

Udzielający wywiadu Francuz podkreślił z naciskiem, że pomiędzy gubernatorami zachodnich mocarstw w Berlinie istnieją nieporozumienia i różnice w poglądach na sprawy dotyczące zarządu wojskowego w Berlinie.

Węgry znoszą racjonowanie chleba

Budapeszt, 31 sierpnia (API). W związku z dobrymi wynikami żniw na Węgrzech zniesione zostało w stolicy Węgier racjonowanie chleba. Przewiduje się, iż zarządzenie to obejmie wkrótce i inne miasta węgierskie.

Skandal w Berlinie

Wyjechali na zachód...

Berlin, 31 sierpnia (P). Prasa donosi, że w dniu 26 bm. w czasie masowej demonstracji robotników Berlina, niezadowolonych z polityki magistratu, uciekł specjalnym samolotem do Dusseldorfu przewodniczący frakcji

socjal-demokratycznej w berlińskiej radzie miejskiej — Kurt Zwolinsky. W tym samym dniu nieoczekiwanie „wyjechał na zachód” były przewodniczący Reichstagu Paul Loebe, obecnie jeden z wydawców dziennika „Telegraph”.

Ucieczka obu czołowych działaczy socjal-demokratycznych Berlina wywołała wyraźne zakłopotanie i konfuzję w szeregach tej partii. Zwolinsky „za dezercję” został usunięty ze stanowiska przewodniczącego frakcji socjal-demokratycznej w berlińskiej radzie miejskiej.

Na marginesie całego tego skandalu dziennik „Neues Deutschland” przypomina, że Zwolinsky był jednym z inspiratorów polityki magistratu berlińskiego, której fatalne następstwa stały się przyczyną demonstracji w dniu 26 bm.

Prawo własności domów w Związku Radzieckim

Moskwa, 31 sierpnia (PR). Rada Najwyższa ZSRR wydała dekret, na mocy którego każdy obywatel radziecki będzie miał prawo nabycia albo wybudowania na własny użytek domu mieszkalnego, zarówno w miastach, jak i poza ich obrębem. — Obywatelom chcącym budować, zarządy miejskie albo powiatowe przydzielą będą odpowiednie działki gruntowe.

Z ostatniej chwili

Konferencja w Moskwie

Moskwa, 31 sierpnia (P). Przedstawiciele trzech mocarstw zachodnich spędzili dwie godziny 10 minut na poniedziałkowej konferencji na Kremlu z radzieckim ministrem spraw zagranicznych Molotowem. Po konferencji ambasador USA — Bedell Smith, na pytanie — czy odbędą się dalsze spotkania na Kremlu, odpowiedział: „Sądzę, że tak”. Na konferencji poniedziałkowej obecny był również radziecki wiceminister spraw zagranicznych — Wyszyński. Po rozmowie na Kremlu, przedstawiciele trzech mocarstw zachodnich powrócili do swych ambasad, gdzie przystąpili niezwłocznie do opracowania raportów dla swych rządów.

Cyfry eksportu

W okresie styczeń—maj br. (włącznie) według ostatnich oficjalnych danych wywieźliśmy z kraju ogółem 12,437,811 ton różnych artykułów, wobec 5,877,544 t. w analogicznym okresie ub. r. Na pierwszym miejscu pod względem tonażu znajdują się wytwory pochodzenia mineralnego w ilości ok. 12 mil. t., wobec około 5,8 mil. t. w ub. r. Dalej wymienić należy metale nieżelazne w ilości 105,448 t. (44,056), przetworów spożywcze 97,568 t. (44,530) oraz wytwory pochodzenia roślinnego 62,816 t. (1,217). Wytworów pochodzenia zwierzęcego wyeksportowaliśmy 20,938 t. wobec 1,140 t. w r. ub. Przetwory chemiczne i farmaceutyczne partycypowały w naszym eksporcie w ilości ponad 20 tys. t., a wyroby kamieniarskie, ceramiczne i szklane w ilości około 16,3 tys. ton.

Wyniki londyńskiej wizyty szacha Iranu

Sofia, 31 sierpnia (S). Dziennik „Izrew” komunikuje o odbytej niedawno podróży szacha Iranu do Anglii i zwraca uwagę na działalność anglo-irańskiej naftowej spółki akcyjnej.

Udziały rządu irańskiego w tej spółce są więcej niż skromne, co budzi niezadowolenie w kołach rządowych Teheranu. Niezadowolenie to wskutek intryg amerykańskich ostatnio bardzo wzrosło. Tym się tłumaczy poróżnienie szacha perskiego do Anglii.

Szach zażądał od rządu brytyjskiego — jak podaje dziennik — zmiany układu anglo-irańskiej spółki naftowej w tym duchu, aby udział Iranu w

* 36 osób zginęło w czasie katastrofy amerykańskiego samolotu pasażerskiego w stanie Minnesota. Samolot, który leciał z Chicago do Minneapolis, rozbił się w czasie burzy.

Prof. Eugenia Cotton na wiecu Ligi Kobiet w Warszawie

Warszawa, 31 sierpnia (PR). W sali „Roma” w Warszawie odbył się w poniedziałek wieczór wiec Ligi Kobiet przy udziale delegatek kół Ligi Kobiet z całej Polski, na którym wygłosiła przemówienie nieustraszone bojowniczo o pokój i prawa kobiet prof. Eugenia Cotton, przewodnicząca Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet.

Prof. Cotton w imieniu 80 milionów zorganizowanych kobiet całego świata powitała kobiety Warszawy, przy czym powiedziała m. in.: „Polska i jej miasto Wrocław, jak żadne inne, nadawały się do zorganizowania Międzynarodowego Kongresu Intelektualistów w obronie pokoju, który właśnie się zakończył. Kobiety polskie też brały w nim udział pośredni, organizując olbrzymi wiec pokoju we Wrocławiu, który zadziwił zagranicznych gości”.

Prof. Cotton zapoznała następnie zebranych z osiągnięciami i sukcesami wystawy w Paryżu, zorganizowanej w bardzo trudnych warunkach

przez kobiety całego świata. Wystawa ta zbliżyła do siebie kobiety wszystkich części świata i stanowiła zapoczątkowanie międzynarodowej współpracy kobiet. Zagadnienia te będą dalej omawiane na konferencji w Kalkucie i na kongresie w Finlandii. W zakończeniu przemówienia prof. Cotton wyraziła nadzieję, że w przygotowywanych imprezach nie zabraknie delegatek z Polski, po czym wzniosła okrzyk na cześć demokratycznej Polski.

Polska delegacja handlowa wyjechała do Belgii

Warszawa, 31 sierpnia (PR). W poniedziałek udała się do Belgii polska delegacja handlowa w celu zawarcia traktatu handlowego, zawierającego stosunków gospodarczych i rozszerzenia wymiany towarowej. Delegacji towarzyszy min. Rose.

W zachodnich Niemczech

Brytyjczycy nie życzą sobie uspołecznienia przemysłu

Duesseldorf, 31 sierpnia (API). Generał brytyjski Bishop wystosował do przewodniczącego parlamentu Nadrenii-Westfalii pismo, w którym zawiadamia, że brytyjski zarząd wojskowy nie zgadza się na wprowadzenie w życie uchwalonej przez ten parlament na początku sierpnia ustawy o uspołecznieniu kopalń węgla. Mimo iż gen. Bishop zapewnia w swym liście, że szef brytyjskiego zarządu wojskowego uznaje konieczność możliwie jak najszybszego załatwienia sprawy własności kopalni i zdaje sobie sprawę z faktu, że masy pracujące Nadrenii-Westfalii pragną socjalizacji przemysłu węglowego — zalecenia odrzucenia ustawy zostały już wydane.

Koła polityczne Nadrenii-Westfalii podkreślają, że stanowisko brytyjskiego gubernatora wojskowego uniemożliwia wprowadzenie w życie ustawy, uchwalonej przez parlament wybrany drogą powszechnego głosowania. Parlament ten składa się w większości z przedstawicieli SPD, SVD i partii centrowych. Jasne jest więc, że brytyjski zarząd wojskowy nie liczy się z wolą większości ludności Nadrenii-Westfalii.

Gen. Bishop usiłuje umotywić swe negatywne stanowisko w tak ważnej — jak sam przyznaje — sprawie, względami czysto formalnymi. Twierdzi on mianowicie, że nie należy uchylać tego rodzaju decyzji przed utworzeniem przysiężego rządu niemieckiego.

Nowy rudowęglowiec

Gdańsk, 31 sierpnia (P). W dok. stoczni gdańskiej założono stępkę pod piątą z kolei, zamówioną przez G. A. L. rudowęglowiec. Prace przy budowie pierwszych czterech rudowęglowców są w pełnym toku. Przy pierwszym statku brak jest jeszcze jedynie poszycia tylnicy. Roboty nie powinny trwać dłużej niż tydzień. W ten sposób pierwszy rudowęglowiec byłby gotów do spuszczenia na wodę w 2 miesiące przed wyznaczonym terminem. Przy drugim rudowęglowcu zakłada się obecnie poszycie pokładów, przy trzecim poszycie dziobnicy, zaś przy czwartym poszycie denne i obrotki balastowe.

Ambasada radziecka opuściła Chile

Moskwa, 31 sierpnia (PR). Agencja TASS donosi, że w wyniku porozumienia osiągniętego za pośrednictwem rządu argentyńskiego wyjechał z Santiago de Chile do Buenos Aires personel b. ambasady radzieckiej w Chile, bezprawnie internowany przez rząd Chile po zerwaniu stosunków dyplomatycznych z rządem Związku Radzieckiego w październiku ub. roku. W tym samym dniu personel ambasady Chile w Moskwie opuścił Związek Radziecki.

Ostatnie wiadomości sportowe

Skonecki zwycięża Zabrodzkiego

Katowice (tel.). W ostatniej grze międzynarodowych mistrzostw Polski w tenisie Skonecki pokonał w finale Zabrodzkiego (CSR) 6:3, 6:3, 6:1. Jędrzejowska J. zdobyła tytuł v. o., gdyż Miskova do spotkania nie stanęła. Trzeci tytuł zdobył Skonecki wraz z Jędrzejowską w grze mieszanej.

Prawda o tragedii w Ludwigshafen

Katastrofa w Ludwigshafen wzbudziła opinię całego świata. Mimo usiłowań władz francuskich nie zdolano ukryć właściwej przyczyny katastrofy. Dziennikarze radziecy, którzy zwiedzili ruiny zakładów w Ludwigshafen, zdolali stwierdzić, że tłumaczenia francuskie nie odpowiadają prawdzie. Relacje ich podajemy poniżej za dziennikiem „Prawda”.

W drugiej połowie dnia 28 lipca 1948 roku wybuch o niezwykłej sile wstrząsnął w Ludwigshafen jednym z największych, jeśli nie największymi zakładami chemicznymi Niemiec. Piętnaście kilkupiętrowych gmachów wyleciało w powietrze. Wiele z nich zostało zburzonych do szczętnie i zamienionych w dymiące ruiny. Pojedyncze, mniej silne wybuchy, które nastąpiły w ślad za głównym, doprowadziły do końca dzieła zniszczenia.

Wybuch w Ludwigshafen nie ma sobie równego w ciągu ostatniego

dziesięciolecia. Nawet katastrofa w roku 1921, która wydarzyła się w sąsiednich zakładach w Oppau, albo wybuch, który nastąpił również tu w Ludwigshafen, w roku 1943, nie dadzą się w żadnym stopniu porównać z rozmiarami ostatniej katastrofy. Według oficjalnych danych francuskiej administracji wojskowej, pod szczytkami gmachów zginęło 220 osób, zaś liczba rannych przewyższa cztery tysiące.

W kilka dni po wybuchu mieliśmy możliwość zwiedzenia Ludwigshafen i obejrzenia miejsca katastrofy. Obraz tych straszliwych ruin można jedynie porównać z największymi zniszczeniami okresu wojny. Na miejscu sześciopiętrowego gmachu, w którym przechowywano zapasy gotowej produkcji, ziała lejkowata wyrwa. Doszczętnie zburzony był również sąsiedni wlepiętrowy gmach, a dalej widniały szkielety budynków fabrycznych z ogromnymi wyrwami w murach. Między piętra-

mi wisiały na rurach aparaty chemiczne, armatura, a dalej — znów ruiny, zwalone kominy fabryczne, przewrócone cysterny, wagony, stosy grubych belek metalowych, skręconych w korkociąg siłą wybuchu. Grupy robotników w dalszym ciągu przeszukiwały ruiny. Wielu zaginionych jeszcze dotychczas nie znaleziono.

W pobliżu hali, noszącej nazwę „Bau-14”, leżała przewrócona i rozdarta na kawałki cysterna o specjalnym przeznaczeniu. Francuski inżynier Renout z amerykańską odznaką chemika na wojskowej kurtce, oprowadzając nas po zakładach, oświadczył z przekonaniem, że cysterna ta, napełniona eterem diametylowym, była przyczyną katastrofy w Ludwigshafen. Jednakże sam obraz zniszczeń zmusza do nader sceptycznego ustosunkowania się do tej oficjalnej wersji francuskiej władz okupacyjnych. Budynki znajdujące się w bezpośredniej bliskości od cysterny, która uległa wybuchowi, ucierpiały w mniejszym stopniu, niż bardziej odległe.

Korespondenci amerykańscy, w tej liczbie korespondent „Stars and Stripes”, który przybył do zakładów wkrótce po wybuchu, poinformowali na łamach prasy, że powodem katastrofy był materiał wybuchowy, używany do pocisków rakietowych „V-2”. Lecz następnego dnia gazeta, zgodnie z czyjąś dyrektywą, przestała wspominać o tej przyczynie katastrofy. Zaczęto forsować kłamliwą wersję, że tego rodzaju informacje rozpowszechnia w „celach propagandy” jedynie niemiecka prasa radzieckiej strefy okupacyjnej.

Jakaż jest prawdziwa przyczyna wybuchu w Ludwigshafen? Czy winę ponosi tu tylko nieszczesna cysterna, która znajdowała się na torach fabrycznych, czy nie należy szukać innych, głębszych przyczyn, które spowodowały katastrofę?

Mamy przed sobą oficjalny dokument — protokół komitetu do likwidacji niemieckiego potencjału militarnego, opracowany przez czterostronną komisję w dniu 14 stycznia br. Komisja sprawdziła w Ludwigshafen stopień likwidacji chemicz-

nych zakładów zbrojeniowych, które produkowały hydrat-hydrozynę dla pocisków rakietowych „V-2”. Jak zapisane zostało w protokole, „komisja nie znalazła śladów niszczenia urzędów tych zakładów”, jakkolwiek przedstawiciel francuski, pułkownik Brissot, oświadczył, jakoby urządził, „zostało porabane na kawałki i rozrzucone”. Władze francuskie nie przedstawiły nawet listy inwentaryzacyjnej „zniszczonych” urzędów.

Radzieckiej przedstawiciel w czterostronnej komisji inspekcyjnej podkreślił, że w olbrzymich zakładach chemicznych „I. G. Farbenindustrie” został na żądanie przedstawicieli francuskich zlikwidowany tylko jeden oddział, oraz że władze francuskie nie pozwoliły komisji obejrzeć całych zakładów i zapoznać się z charakterem produkcji.

W ten sposób, naruszając uchwały Rady Kontrolnej, francuskie władze okupacyjne usiłowały starannie ukryć istotny stan rzeczy, związany z wytwarzaniem w zakładach zakazanej produkcji wojennej.

Błędy konwencji o wolności prasy

Zakończenie bieżącej sesji Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ

Genewa, 31 sierpnia (P). W niedzielę nad ranem zakończyła się 7 sesja Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ, która trwała od 19 lipca. W ciągu 6-tygodniowych obrad rozpatrzono kilkadziesiąt spraw, z których najważniejsze zostaną przedstawione do ostatecznego zatwierdzenia wresztiowemu zgromadzeniu generalnemu ONZ w Paryżu.

W ostatnich dniach, w ogólnej dyskusji nad projektem konwencji o wolności prasy, wygłosił znów dłuższe przemówienie delegat Polski, minister Suchy. Stwierdził on, że rząd Polski nie może się zgodzić na przyjęcie zaproponowanej konwencji, uważa bowiem jej treść za wysoce niezadowolającą. Zdaniem delegacji polskiej sprawa wolności prasy nie może być traktowana w oderwaniu od jej strony politycznej. Najważniejszym brakiem projektu konwencji jest to, że nie zajmuje ona w ogóle stanowiska wobec problemu propagandy wojennej, ani też nie przewiduje środków walki z podburzaniem do nowej agresji.

Naród nasz — mówił delegat Polski — nie zapomniał o haniebnym roli którą odegrały niektóre międzynarodowe koncerty prasowe w przynagowaniu drugiej wojny światowej. Część prasy międzynarodowej w krajach kapitalistycznych paraliżowała wówczas świadomość i wolę narodów, wzywała do współpracy z reżimem hitlerowskim, oraz szerzyła wrogie nastroje w stosunku do Związku Radzieckiego. To stanowisko prasy przyczyniło się do klęski 1939 roku. Prasa polska jest dzisiaj wolna od faszystowskich tendencji i elementów. Nie można jednak twierdzić tego samego o prasie innych krajów, szerzącej historię wojenną i podburzającą do niezgody między narodem. Przybyliśmy na konferencję w nadziei, że znajdziemy wspólne środki, za pomocą których prasa mogłaby się stać pomocniczą w dziele utrwalenia pokoju świata. Jednakże ta konferencja nie wykażała ducha współpracy. Nie napięto-

nowano tutaj propagandy wojennej, krzewionej przez pewną część monopolistycznych koncernów prasowych Stanów Zjednoczonych. Konwencja w sprawie wolności informacji nie przewiduje środków, uniemożliwiających czynienie z prasy narzędzia akcji, skierowanej przeciwko interesom narodów, oraz tu by dla szerzenia fałszywych wiadomości.

Minister Suchy stwierdził, że wnioski delegacji polskiej, zmierzające do uchwalenia zakazu propagandy wojennej i podburzania do agresji, nie zostały przyjęte. Nie załatwiono należycie sprawy korespondentów zagranicznych. Dzięki różnym wadliwym sformułowaniom,

mojarstwa imperialistyczne starają się uzyskać możliwość ingerencji w sprawy wewnętrzne innych krajów. Konwencja zawiera również postanowienia dyskryminacyjne w stosunku do krajów zależnych i kolonialnych.

Na zakończenie minister Suchy zapowiedział, że na Zgromadzeniu Generalnym ONZ delegacja Polska wniosie swe poprawki, mające na celu uchwalenie takiej konwencji, która rzeczywiście stałaby na straży wolnej służby informacyjnej, działającej w interesie wszystkich narodów świata, przeciwko podlegaczom wojennym oraz przeciwko propagandzie nienawiści rasowej i narodowościowej.

Dookoła rozmów moskiewskich

Moskwa, 31 sierpnia (PR). Przedstawiciele 3 mojarstw zachodnich odbyli w niedzielę nową naradę w ambasadzie amerykańskiej.

W kołach zbliżonych do ambasady amerykańskiej w Moskwie twierdzi się, że przedstawiciele mojarstw zachodnich zwrócili się do min. Molotowa z prośbą o wyznaczenie terminu nowego spotkania. Ogólnie przypuszczano, że spotkanie to miało się odbyć w poniedziałek.

Sekretarz stanu Marshall w dalszym

ciągu studiuję sprawozdanie z ostatniej konferencji na Kremlu. Czynniki oficjalne zachowują kompletne milczenie na temat konferencji i terminu dalszych rozmów moskiewskich.

Londonijskie koła oficjalne zapatrują się optymistycznie na rezultat przyszłej konferencji i przypuszczają, że uda jej się ustalić ostatecznie warunki porozumienia czterech mojarstw i tekst wspólnego komunikatu, którego poczawszy od zeszłego piątku spodziewają się z godziny na godzinę.

Zlepianie nowego bloku — tym razem na wschodzie

Hong Kong, 31 sierpnia (API). Jak donosi prasa chińska, Chang-Chun, b. premier rządu Kuomintangu, a obecnie specjalny wysłannik Czang-Kai-Szeka, ma się udać do Tokio na konferencję z generałem Mac Arthurem. Chan-Chun poinformował ma gen. Mac Arthura, że Czang-Kai-Szek pragnie przyłączyć się do proponowanej ligi: Chiny-Japonia-Ko-

rea — pod przewodnictwem Stanów Zjednoczonych.

Liga ta obejmująca pozostający pod dominacją amerykańską rząd japoński, reakcyjny rząd południowej Korei i południowej części Chin — ma się stać jądrem antykomunistycznego bloku Dalekiego Wschodu, projektowanego przez USA.

Chang-Chun ma również przedyskutować z gen. Mac Arthurem kwestię, w jaki sposób Japonia, której produkcja zbrojeniowa pozostała nietknięta przez Amerykanów, może dostarczyć Kuomintangowi broni i amunicji.

W Japonii Chang-Chun odwiedził 10 dywizji szkolonych i ekwipowanych przez Amerykanów, na czele których stoją oficerowie japońscy, koreańscy i oficerowie z Formozy.

Wg opinii rządu nankińskiego, dywizje te stanowią ostatnie „atuty” Kuomintangu w walce z chińską armią demokratyczną.

Ostatnią wreszcie sprawą, którą poruszył ma Chang-Chun w rozmowach z gen. Mac Arthurem, jest wymiana chińskich surowców na japońskie wyroby przemysłowe w myśl japońsko-amerykańskiego planu, przyjętego przez Czang-Kai-Szeka. Plan ten przewiduje, że Chiny mają pozostać zaoconym krajem rolniczym, którego bogactwa naturalne będą wyzyskiwane w celu budowy przemysłu japońskiego.

Targi Lipskie otwarte Pawilon polski cieszy się powodzeniem

Berlin, 31 sierpnia (P). W niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie jesiennych międzynarodowych targów w Lipsku. W targach bierze udział ogółem około 4.800 wystawców niemieckich i zagranicznych.

W rannych godzinach przybył do Lipska specjalny pociąg ze Szwecji, wiozący 100 przedstawicieli sfer handlowych i gospodarczych.

Po raz pierwszy po wojnie na tegorocznych targach lipskich figuruje pawilon polski, którego organizacją zajęła się dyrekcja Międzynarodowych Targów Poznańskich. Urządzony nader estetycznie i pomysłowo pawilon polski od samego rana cieszył się wielką frekwencją. 10 stoisk, zaj-

mających około 400 m. kw. przestrzeni, obrazuje osiągnięcia Polski w dziedzinie przemysłu, spożywczego, włókienniczego, drzewnego, hutniczego i metalowego. Wiele firm niemieckich, które przed wojną utrzymywały stosunki handlowe z Polską, manifestuje obecnie chęć ponownego nawiązania kontaktów.

Berlin, 31 sierpnia (P) Agencja ADH donosi, że mimo iż zachodnio-niemieckie koła handlowe wyraziły pragnienie wzięcia udziału w targach lipskich, anglo-amerykańskie władze wojskowe zakazały transportu ekspozatów ze stref zachodnich do Lipska.

Akcja rozłamowców hiszpańskich

Paryż, 31 sierpnia (API). Komitet wykonawczy prawicowych socialistów hiszpańskich, kierowanych przez Indalezio Prieto, podał do wiadomości, że osiągnięte zostało ostateczne porozumienie z monarchistami hiszpańskimi.

Porozumienie to jest ukoronowaniem wysiłków, jakich dokonał Prieto w ciągu 12 miesięcy w celu zrealizowania rozłamu między hiszpańskimi socjalistami na wygnaniu. Prieto przeprowadził swoją intrygę przy pomocy „wielkodusznego” poparcia brytyjskiego Foreign Office.

Jak wiadomo, gen. Franco przepro-

wadził ostatnio rozmowy z Don Juanem na temat objęcia tronu przez jego najstarszego syna Juana Carlosa. W związku z tym Juan Carlos rozpoczął studia na uniwersytecie w Madrycie.

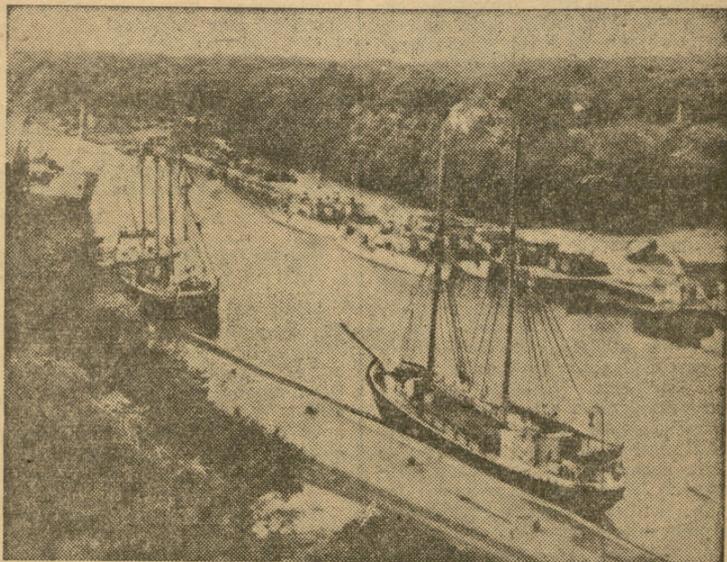
Wykrycie nowej komety

London, 31 sierpnia (P). Jak donosi Agencja Reutera z Johannesburga (Unia Południowo-Afrykańska), profesor tamtejszego uniwersytetu Jackson wykrył nową komętę w gwiazdozbiory Wodnik.

Rybacki morscy wobec nowych zadań

Rosnąca z dnia na dzień liczba osadniczych rodzin rybackich na Wybrzeżu rokuje wielkie nadzieje, że różne gatunki ryb morskich, jako smaczne i pożywne środki odżywcze, nie będą już wkrótce zaliczane w Polsce do artykułów luksusowych. Modernizacja floty rybackiej, rozbudowa portów, usprawnienie transportu kolejowego w obsłudze ryn-

za konieczne rozbudowę aparatu usługowego w portach w postaci chłodni, zamrażalni, fabryk mączki i innych przedsiębiorstw, mających na celu jak najracjonalniejsze wykorzystanie odpadków. Palącą sprawą jest również zaopatrzenie rybaków w nowoczesny sprzęt rybacki, którego brak odczuwa się obecnie coraz bardziej.

Fot. Ag. Ilustr. API

Port (handlowy) w Kołobrzegu.

ku rybnego oraz unowocześnienie przemysłu konserwowego — wszystko to zmierza ku temu, by zaspokoić nie tylko potrzeby konsumpcji wewnętrznej, lecz i otworzyć szerokie perspektywy na eksport.

Powysze wytyczne, nakreślone na odbytej ostatnio wielkiej naradzie rybackiej w Kołobrzegu, stawia rzesze rybaków polskich wobec nowych zadań. Odnosnie połowów dalekomorskich narada stwierdziła, że w ciągu najbliższych lat winny one powiększyć się trzykrotnie w porównaniu ze stanem obecnym. Doniosłą rolę w osiągnięciu tego celu odegrają ośrodki rybackie w Swinoujściu i Kołobrzegu. W obu tych portach projektuje się stworzenie baz operacyjnych nastawionych wyłącznie na rybołówstwo dalekomorskie.

Stwierdzając wielki postęp rozwoju floty rybackiej należy uznać

Członkowie narady stanęli na stanowisku, że należy ułatwić drogą stworzenia podstaw prawnych i materialnych, powstanie jednokrotowej spółdzielni pracy, korzystając z wieloletnich doświadczeń starej instytucji rybackiej „maszoperii”, jako wypróbowanej formy pracy zespołowej na morzu. Wszystkim innym spółdzielniom w zakresie produkcji albo zaopatrzenia i zbytu, które już istnieją lub które rybakowie chcieliby założyć, należy udzielić pełnego poparcia. W zakresie osadnictwa rybaków uzyskują możliwość nabycia nieruchomości po specjalnych cenach, nieprzekraczających możliwości płatnicze nabywców. W związku z podejmowaną w tej chwili reformą ubezpieczeń społecznych, rząd uznał za konieczne roztoczenie pełnej ochrony ubezpieczeniowej nad rybakami.

Goście radzieccy w Krakowie

Dzisiaj w godzinach porannych przybyło do Krakowa czterech członków delegacji radzieckiej na Światowy Kongres Intelktualistów: Iwan Bardin, akademik, jeden z najwybitniejszych metalurgów, Aleksander Fadijew, znakomity literat, autor „Młodej Gwardii”, Aleksander Gerasimow, artysta-malarz i Aleksander Korniejczyk, znany pisarz ukraiński. Po zwiedzeniu miasta podejmowani byli goście radzieccy w klubie demokratycznym „Kuznica” przez krakowską świat intelektualny i artystyczny. Po spędzonym w niezwykle serdecznej i przyjacielskiej atmosferze pod wieczorku przemówił Aleksander Fadijew, podkreślając wielkość polskiej literatury oraz fakt, że literatura nasza, posiadając tak wspaniałe tradycje iść naprzód powinna własną, narodową drogą. Aleksander Korniejczuk podkreślił w swym przemówieniu serdeczne więzy przyjaźni łączące naród polski i ukraiński oraz przekazał pozdrowienia od znakomitej pisarki Wandy Wasilewskiej.

Pożegnani przez przedstawicieli władz, świata uniwersyteckiego i literackiego oraz Twa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odjechali goście na lotnisko, by udać się w dalszą podróż.

Kolejowcy czechosłowaccy w Krakowie

W Krakowie bawiła w poniedziałek 600-osobowa wycieczka kolejowców czechosłowackich z Hradec Kralowe koło Pardubic. Wycieczka przybyła do Krakowa po zwiedzeniu obozu w Oświęcimiu, gdzie złożyła hołd pomordowanym ofiarom hitleryzmu. — Wycieczka odwiedziła redakcję „Dziennika Polskiego” i złożyła symboliczną kwotę 964,5 koron na rzecz PCK. W godzinach wieczornych kolejowcy czechosłowaccy specjalnym pociągiem opuścili Kraków.

Tragiczna śmierć dziecka

W czerwcu br. 6-letni N. Zakrzewski, syn plutonowego Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej w Krakowie został pogryziony przez psa. Zastosowano u chłopca zastrzyki, a psa poddano badaniom. Weterynarz stwierdził, że pies był zdrowy, wobec czego lekarz, w którego leczeniu znajdował się chłopiec, polecił przerwać stosowanie zastrzyków. Zakrzewski jednak w poniedziałek zmarł wśród objawów wścieklizny.

Tamara Chanum

Tamara Chanum urodziła się w maleńskiej wiosce fergańskiego rejonu Uzbekistanu, jako córka robotnika. — Od najmłodszych lat przejawia niezwykłe zdolności artystyczne. Jako jedna z pierwszych kobiet występuje w teatrze uzbeckim, gdzie dotychczas rolę kobiece grał mężczyźni. Od roku 1921 zajmuje wybitne miejsce w teatrze Republiki Uzbeckiej. Jednocześnie występuje na scenach Paryża i Londynu, zdobywając najwy-

Fot. Ag. Ilustr. API

sze uznanie. W 1935 roku na międzynarodowym festiwalu w Londynie otrzymała wysokie odznaczenie. W czasie wojny Tamara Chanum dała przeszło 1.500 koncertów dla armii radzieckiej na froncie. Otrzymała ona tytuł artystki ludowej uzbeckiej SRR oraz premię Stalina. Za swoją pracę wybitną została odznaczona sześcioma orderami i medalami przez rząd radziecki.

W chwili obecnej Tamara Chanum jest w pełnym rozkwicie swego talentu, wzbudzając zachwyt wykonaniem tańców 40 narodów Związku Radzieckiego i przepięknych pieśni ludowych. Tamara Chanum przyjeżdża wraz z zespołem do Krakowa, gdzie wystąpi 31 bm. o godz. 19.30 w sali Teatru im. Słowackiego.

W ROCNICĘ NAPAŚCI NIEMIECKIEJ na Polskę odbędzie się 1 września o godz. 8 w cerkwi prawosławnej (ul. Szpitalna 24) nabożeństwo żałobne (panichida) na intencję tych, którzy życie swoje złożyli w walce z hitleryzmem i w obronie Warszawy.

„Strefa neutralna” Jerozolimy

Tej Aviv, 31 sierpnia (P). Walki w Jerozolimie trwały w dalszym ciągu przez całą niedzielę i w nocy z niedzieli na poniedziałek.

Przedstawiciel hr. Bernadotte'a, gen.

Rozmowy w Niemczech

Berlin, 31 sierpnia (P). Gubernatorzy wojskowi USA i Wielkiej Brytanii w Niemczech, generałowie Clay i Robertson udali się w poniedziałek do Frankfurtu, gdzie odbędą dalszą konferencję z premierami 11 prowincji niemieckich w sprawie utworzenia państwa zachodnio-niemieckiego.

Upały sięgają śmierć w USA

Nowy Jork, 31 sierpnia (S). Fala gorąca, która przechodzi obecnie nad wschodnią częścią USA spowodowała dotychczas 147 wypadków śmiertelnych w 16 stanach. Większość wypadków została spowodowana wyczerpaniem z powodu nadmiernego upału lub porażeniem słonecznym.

Zgon marsz. Rybakki

Moskwa, 31 sierpnia (PR). W Z. S. R. R. zmarł marszałek wojsk pancernych Rybakko. Zmarły dwukrotnie odznaczony tytułem Bohatera Związku Radzieckiego, był jednym z najwybitniejszych dowódców Armii Czerwonej.

— Córku, córku, czego ty jeszcze chcesz?

— Chcę mieć jeszcze los 54 Loterii Klasowej, bo jak wygram milion czy choćby pół miliona, to i chłopiec zaraz się znajdzie! A wygrać przy odrobnie szczęścia nie trudno, bo jest 31 wygranych po pół miliona, 13 po milionie i jedna 2-milionowa na dodatek!

KRONIKA KRAKOWSKA

Posiedzenie budżetowe MRN

Na poniedziałkowym posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej, któremu przewodniczył prezes mgr Wł. Wójcik, po złożeniu ślubowania przez nowych członków MRN, Rada uchwaliła powołanie do komisji prawnej MRN ob. Swinarskiego i do komisji budowlanej MRN inż. Zylńskiego. Wybrano członków Rady Komunalnej Kasy Oszczędności, a następnie uchwalono przystąpienie gminy m. Krakowa do międzynarodowego stowarzyszenia dla zagadnień mieszkaniowych i urbanistycznych.

W sprawozdaniu z działalności prezydium MRN za ubiegły okres zawarte są dane co do prac prezydium i poszczególnych komisji. Prezydium uchwaliło powołać gminne komitety przesiedleńcze, a w sprawie zorganizowania sądów obywatelskich — po porozumieniu z władzami sądowymi i Zarządem Miejskim postanowiono wystąpić z wnioskiem do Min. Sprawiedliwości o utworzenie na terenie miasta trzech sądów obywatelskich. Powołano 16 lustratorów społecznych. Poza tym prezydium zatwierdziło sprawy związane z zabezpieczeniem miasta przed powodzią, zorganizowaniem wycieczki MRN na wystawę do Wrocławia i szereg spraw bieżących.

Rada uchwaliła zmianę statutu poddać od przejazdów tramwajowych na rzecz gminy m. Krakowa, zmianę taryfy opłat targowych na targowisku przy reżni miejskiej i rozpoczęcie budowy skrzydła budynku szkolnego i budynków gospodarczych miejskiej szkoły powszechnej w Rybitwach.

Red. Statter imieniem wszystkich klubów MRN zgłosił rezolucję, iż MRN solidaryzuje się z manifestem Światowego Kongresu Intelektualistów w obronie pokoju, swobodnego rozwoju kulturalnego narodów, ich niepodległości narodowej i ich ściślejszej współpracy i przyjaźni.

Przewodn. MRN mgr Wł. Wójcik w związku z rozpoczynającą się akcją wrześnieją na rzecz odbudowy stolicy, wezwał społeczeństwo Krakowa do składania funduszy na tę akcję po czym Rada uchwaliła pobieranie dopłat w okresie od 20 — 30 września br. po 5 zł od biletów tramwajowych i autobusowych, po 20 zł od ulgowych miesięcznych kart tram-

wajowych i po 50 zł od normalnych kart tramwajowych, 5, 10, 20 zł od biletów teatralnych, 10 zł od rachunków wystawianych przez gazownię i elekrownię i przy czeloznieniach na urządzenie zabaw po 500 zł. Ponadto uchwalono opłaty dodatkowe przy pobieraniu należności targowych w Reżni Miejskiej i biletów wstępu na stadionie miejskim przez miesiąc wrzesień br.

Następnie Rada przystąpiła do debaty nad preliminarzem budżetowym

m. Krakowa na rok 1949. Preliminarz budżetowy przedłożony przez Zarząd Miejski był rozpatrywany na komisji finansowo — budżetowej MRN pod przewodnictwem członka prezydium MRN Wł. Wiącka przy udziale członków prezydium MRN, zainteresowanych komisji i przedstawicieli Zarządu Miejskiego. Po przepracowaniu preliminarza na 9 posiedzeniach, preliminarz budżetowy wszedł pod obrady plenum Miejskiej Rady Narodowej.

Nowy rocznik obejmuje służbę w KBW

Wysłużeni żołnierze KBW odchodzą do rezerwy po ciężkiej służbie, którą pełnili przez dwa lata, utrzymując ład i porządek w państwie. Od dziś obejmie służbę nowy rocznik.

W Krakowie obchodzą uroczystość składania przysięgi żołnierskiej przez rekrutów. Na placu ko-

partii robotniczych członek KW PPR i prezes TPZ Chlebowski. „Historia KBW to historia Polski Ludowej, to walka od pierwszych dni z reakcją, z bandami NSZ i UPA. Żołnierze KBW przelewali krew, lecz nie poszła ona na marne” — stwierdza mówca. Nowych żołnierzy KBW powitał członek Zarządu Wojewódz-

Ag. „Od A do Z”. Fot. Borek.

szarowym w zwartych kolumnach stanęły kompanie. Przed trybuną zajęli miejsce zaproszeni goście i rodziny rekrutów. Ze Szczecina, Poznania, spod Białegostoku przybyli rodzice i krewni młodych żołnierzy na tę uroczystość.

W imieniu dowódcy powitał zebranych kpt. Moroz. Przed odebraniem przysięgi przemówił do rekrutów ppłk. Kowalski, przypominając im o obowiązkach, jakie od tej chwili spadają na nich. O obowiązkach ciężkich, lecz zaszczytnych. Następuje moment przysięgi. Dwóch rekrutów, trzymając dwa palce na sztandarze, wymawia słowa przysięgi za dowódcą, reszta powtarza trzymając palce wzniesione do góry.

Po tej uroczystości w imieniu wojewody przemawia do żołnierzy nacelnik Jeżowski. Z ramienia

kiego ZMP, Stosek; bowiem większość żołnierzy wyszła z demokratycznych organizacji młodzieżowych: ZWM, Wici, OM TUR i ZMD. O wspólnych obowiązkach, jakie pełnią dla Polski Ludowej, mówił przedstawiciel władz bezpieczeństwa i milicji, mjr Czepiński.

Do zaprzysiężonych żołnierzy przemówił kpr. Krawczyk w imieniu tych, którzy swą służbę skończyli. Następnie przemawiał szef. Jerzy Ristow, po czym odbyła się defilada.

Po wspólnym wraz z rodzinami obiedzie żołnierskim, odbyły się występy teatru świetlicowego i koncert zespołu muzycznego, a następnie zabawa ludowa zakończyła ten uroczysty dla nowych żołnierzy dzień.

NADZWYKAZNY KONCERT SYMFONICZNY.

Dnia 2 września o godz. 19.50 w sali Filharmonii gościnnie wystąpi skrzypczka radziecka Halina Barinowa. Dyrygować będzie dyrektor prof. Walerian Bierdzajew. W programie: Bach, Beethoven, Glazunow. — Bilety w cenie od 50—300 zł, do nabycia w biurze Filharmonii, Zwirzyńska 1, II piętro, oraz w „Orbisie”. Uwaga! Passe-partout nie ważne. 7918z

ZBIGNIEW UIBERALL — zgubiony indeks może odebrać w Sekretariacie Redakcji „Dziennika Polskiego” w godz. 12—18.

Akcja wrześnieją specjalnej zbiórki na rzecz odbudowy Warszawy zainaugurowana zostanie manifestacyjnym zebraniem obywatelskim 31 bm. o godz. 18-tej w dużej sali Starego Teatru. Po zebraniu wyświetlony zostanie film obrazujący odbudowę Warszawy.

ZEBRANIE MŁODZIEŻY obojga pici, do lat 25, członków Związku Zaw. Rob. i Prac. Przem. Budowl., Ceram. i pokrewnych zawodów w Polsce Oddział I w Krakowie, odbędzie się 2 września godz. 17, Rynek Główny 34, III p., celem wyboru Sekcji Młodzieżowej przy Oddziale.

LIGA KOBIEC rozpoczyna kursy kroju i szycia oraz artystycznego trykotarstwa ręcznego — zapisy ul. Kamelicka 51 — oraz kurs modniarstwa i również trykotarstwa ręcznego — zapisy ul. 1 Maja 1, w godz. 9—13 i 16—18.

KTO ZGUBIŁ KLUCZE — może rozpoznać własne — wśród mnóstwa kluczy jakie posiada „na składzie” Sekretariat Redakcji „Dziennika Polskiego”, znalezionych przez naszych czytelników.

KALENDARZYK IMPREZ

na wtorek 31 sierpnia

TEATRY. Teatr Powszechny TUR — godz. 19.30: „Ladacznica z zasadami” i „Przy drzwiach zamkniętych”, gościnne występy art. Teatru Polskiego w Szczecinie. — Teatr Operetka (Lubicz 48) — godz. 19.30: „Domek trzech dziewcząt”. WYSTAWY. Pałac Sztuki: Wystawa rzeźbiarstwa polskiego — Azenotowicz, Boznańska, Falat, Gottlieb, Malzewski, Mehoffer, Podkowiński, Stanisławski, Szymanowski, Tetmajer, Wyżółkowski — codziennie w godz. 10—16. — Wystawa „Wiosna Ludów” 1846—1848 — w Muzeum Historycznym Krakowa, w. Jana 12. — Wystawa prac Piotra Michałowskiego — w Muzeum Narodowym w Sukienicach, codziennie w godz. 10—4. — Wystawa zabytkowych tkanin, ceramiki, mebli, szkła i wyrobów metalowych — w Miejskim Muzeum Przemysłu Artystycznego Smoleńsk 8, codziennie w godz. 10—14. — Wystawa oręża polskiego od Chrobrego do Kościuszki — w Muzeum Narodowym, Al. 3 Maja 1. KINA. Świt: „Zielone lata”, Apollo i Sztuka: „Lekkożylna siostra”, Uciecha: „Miasto bezprawia”, Warszawa: „Kopciuszka” i najnowszy reportaż z Olimpiady w Londynie, Wanda: „W pogoni za mężem”, Gdańsk: „Dusze czarnych”, Wolność: „Trzech panów Ludwików”. — Początek seansów: Świt: godz. 15, 17.30, i 20; Sztuka: godz. 15, 17.15 i 19.30; Apollo i Wanda: godz. 15.30, 17.45 i 20. — we wszystkich pozostałych kinach o godz. 16, 18 i 20.

KINO AKTUALNOŚCI w sali Apollo: Najnowsza Polska Kronika Filmowa: Słotczynie pracują, Fabryka dywanów, Lis Kitasek. Początek seansów: godz. 12, 13 i 14; wstęp 35 zł.

DZWIĘKOWE KINO OŚWIATOWE (Garbarska 1); Program jak w kinie Aktualności. Początek o godz. 17, 18.30 i 20. BEZPŁATNA CZYTELNIJA prasy codziennej krajowej i zagranicznej, czasopiśmie naukowych, fachowych tygodników ilustrowanych: TUR ul. Garbarska 1. Otwarta codziennie od godz. 12—20.

NAJWAŻNIEJSZE AUDYTCJE

na środę 1 września

Godz. 12.25: Polskie pieśni ludowe, wyk. Cz. Kozak. 12.45: Wiadomości dla wsi. 13.45: „Sergiusz Prokofiew” — III aud. z cyklu: „Kompozytor Tygodnia”. 14.30: Koncert żywych. 15.30: „Vaasne i Gienoe”, aud. słowno-muzyczna dla dzieci. 16.30: Muzyka słowiańska. 17.00: „Wielkie tradycje młodzieży polskiej we Wrocławiu”. 17.20: Popularny koncert. 18.15: Audycja dla wojska. 18.45: „Nowe książki”, felieton H. E. Michałowskiego. 19.00: Audycja robotnicza. 19.45: „Z życia Bułgarii”. 20.30: Audycja Chopinowska w wyk. artysty włoskiego — Michel Angeli. 22.50: Piosenki włoskie.

* „ŻOŁNIERZ SAMOCHWAŁ”, słuchowisko wojskowej kawiarni, w przekładzie Gustawa Przychodkiego, w radiofonizacji i reżyserii J. R. Bujalskiego, w wyk. artystów scen krakowskich, w opracowaniu muzycznym A. Kłeczman — nada Rozgłośnia Krakowska we wtorek, dnia 31 bm. o godz. 17.00.

P. Alojzy Kądziołka o czołówce i maruderach ligi

— Jakoś się nam prezesa nie powiodło na krakowskich boiskach. — To są te pańskie „przyjemne” — warto-cieślikowe niespodzianki. Warta

o mało nie wygrała, a Cieślik sam z pięć razy skoczył przez skóre Garbarni. Jeśli Cracovia chce utrzymać się na czołowej pozycji tabeli, to z taką grą jaką pokazała w sobotę nie zajeżdża do przystani mistrzowskiej. Nieudolność strzalowa ataku Cracovii jest wprost kompromitująca. Parpan zaś, musi się zdecydować jaką taktyką grać. Taktyka trzeciego beka w drużynie całkowicie zawodzi.

— Dlaczego?

— Bo łącznicy są leniwi i nie tylko, że nie cołają się po piłkę, nie walczą o nią, ale wygodnie czekają aż sama im łaskawym nogom się ukloni. Poza tym w drużynie brak głowy do zagrania, serca do walki, a za to pełno ołowiu w butach. Toteż prowadzenie w tabeli wisi już na włosku.

— Być może, że kombinują za dużo. — A idźże pan z taką hyperkombinacją. Takie sobie „pitu-pitu”, z bezmyślnym „kiwaniam” i dręczeniem nerwów widowni.

— Poprawią się na pewno w przyszłą niedzielę.

— Tu nie chodzi o jedną niedzielę, lecz o jednolity styl i formę do końca rundy. Pewnie, że w przyszłą niedzielę w Krakowie wygrają z Polonią warszawską, ale kandydat na mistrza musi wykazać swe walory na wszystkich meczach. Widział pan jak Ruch pięknie zagrał z Garbarnią? Takiej gry jaką zademonstrował Cieślik dawno już nie widziałem. Rasowy napastnik, szybki, świetny technicznie i strzeła „wyborowo”.

— Ruch miał swój dzień, bo na ogół też gra jak się zdarzy..

— Tak, jednak takie zdarzenia mogą się powtarzać, a wtedy..

— Wisła przerwie powtórkę.

— Słusznie. Dziś Wisła jest najbardziej wyrównaną i skuteczną strzałowo drużyną. Kroczy twardo i pewnie w czołówce, stwarzając sobie coraz więcej szans na mistrzostwo.

— W niedzielę gra Wisła z ZZK (Poznań) w Krakowie.

— I wygra. Będą musiełi kolejarze zamówić sobie wagon na baniaki. Kolej mają darmo, to można im ładować.

— A cóż będzie z naszymi maruderami ligowymi Garbarnią i Tarnovią?

— Ano w przyszłą niedzielę gra Garbarnia w Warszawie z Legią. Obie drużyny są słabe. Obdzielibym ich po punkcie, chociaż nie wiem czy Legia na to się zgodzi. Legia pokonała ostatnio Polonię w Bytomiu i zapewne zechce wygrać i to na własnym boisku. Tarnovia zaś musi wygrać przynajmniej na swoim boisku wszystkie mecze, by utrzymać się w lidze. Toteż sądzę, że z Rymerem wygra.

— Bardzobym chciał..

— Dobry redaktorze Bujadki, mchcianka będzie zaspokojona. Spij pan spokojnie do niedzieli.

— Oby mnie środek nie zbudzono!

— Tym razem nie.

— Dziękuję.

— Nie ma za co.

KOSTAN

Zawody towarzyskie

W dalszych spotkaniach tow. ub. niedzielnych paddy wyniki:
Wolania—Korona 4:0 (3:0), Biezanowianka—Kalwaria 5:0 (3:0), Cracovia II—Bronowianka 2:2 (2:1), Wieliczanka—Płaszowianka 2:0 (1:0), Tramwaj—Tęcza 1:1 (1:0).
Podgórze doznało porażki w Wadowcach z ZMP 0:3 (0:0).

Przybycie znakomitego angielskiego prawnika

Do Krakowa przybył w poniedziałek wraz z małżonką jako gość prokuratora Sawickiego p. Denis Nowell Philit, członek parlamentu brytyjskiego od lat 13, wybitny prawnik i obrońca działaczy postępowych, autor wielu książek z dziedziny polityki, m. in. „Światło na nokowania moskiewskie” (w r. 1939), które rozeszło się w 200.000 egzemplarzy; „W cieniu gwiazd i pasów” — książki demaskującej imperialistyczną politykę USA, oraz „Kłamstwo mści się” — odpowiedzi na wydany przez Departament Stanu zbiór oszczerczych dokumentów do historii ostatniej wojny.

Całą uwagę w czasie swego pobytu w Polsce poświęca p. Philit zniszczeniu i ich odbudowie, o których chce po powrocie poinformować opinię swego kraju. Znakomity gość jest bardzo zadowolony z przybycia do Krakowa. „Pragnęłam zobaczyć to miasto chyba od czasu dwa razy tak długi, jak pańskie życie” — oświadcza wystawnikowi „Dziennika”, dodając wiele słów uznania dla WZO, którą zwiedził w czasie Kongresu.

Komunikaty

DYZURY APTEK: Rynek Główny 22, Szczępańska 1, Kamelicka 23, Rakowicka 12, Długa 66, Kościuszki 18, Krakowska 19, Kazimierza Wielkiego 78, Rynek Podgórski 15, Borek Fałęcki — Główna 344.

DYZUR LEKARZA-POŁOŻNIKA UBEZPIECZALNI SPOŁ.: dnia 31 sierpnia — dr Kazimierz Piotrowski, Długa 60, tel. 599-27.

We wszystkich innych nagłych zachorowaniach w nocy, należy wezwać lekarza dyżurnego z Ubezpieczalni, tel. 570-70.

Lokale

DWA pokoje z kuchnią — komfort z meblami lub bez w Krakowie, dzielnicą obojętna potrzebna zaraz. Koszty remontu zwrócę. Zgłoszenia: tel. 500-19. 25121-2

PANI pracująca z 4-letnią córeczką poszukuje pokoju przy kulturalnej rodzinie. — Łaskawe oferty Dziennik Polski „Nr. 25125”.

POKOJU słonecznego, wejście niekierujące, używalność łazienki poszukuje studentka. Koszty remontu natychmiast zwrócę. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25126”.

DUŻY pokój w centrum z używalnością kuchni pracującym do wynajęcia. Dziennik Polski „Nr. 25329”.

STUDENTKA farmacji poszukuje pokoju, Krakowie, utrzymanie — bez, zaraz. — Zgł. Dz. Pol. „Nr. 8025k”

ZAMIENIE 5-pokojowe, pełnokomfortowe mieszkanie — centrum Krakowa na podobne w Warszawie (może być mniejsze). Zgłoszenia Kraków, skrytka pocztowa 246, 8013k

MIESZKANIE 2 lub 3-pokojowe z kuchnią, poszukiwane. Dzielnicą obojętna. — Pokryje włożone koszty. Oferty Dziennik Polski pod „534”. 534gr.

Noclegi

PENSJONAT noclegi wygodne — Kraków, Starowisna 28/8, telefon 502-09. 25135-10

Różne

MEYNSKIB maszyny, urządzenia, projekty, schematy przemysłowych remonty DPM Zakłady Budowy Maszyn Młyńskich Wrocław, Jagiellońska 18. 76395-8

KOLEKTURA „WSPÓLNOTA”

Centrala Kraków, Pl. Wszystkich Świętych 8, tel. 540-32 rozpoczęła sprzedaż losów do I klasy nowej loterii. 25042-5

ODPLUSKIWIENIE mieszkań

koszar szpitali — gazem — skutecznie przeprowadza „Gazochemia” Kraków, Piłarska 19. Telefon 500-05. 24681-4

A. FISCHHAB

KRAKÓW GROSZKA 46 TEL. 598-19

PAŃSTWOWA Wyższa Szkoła Teatralna

w Łodzi przestrasza przed nabyciem maszyn walizkowej „Continental” Nr. 334468 skradzionej w Szklarskiej Porębie — dnia 15. 8. br. 8020k

OGŁOSZENIE

o przetargu nieograniczonym

Oddział Narodowego Banku Polskiego w Krakowie ogłasza przetarg nieograniczony

na wykonanie robót malarskich i blacharskich w budynku Narodowego Banku Polskiego w Krakowie przy ul. Basztowej 20.

Oferty należy składać do dnia 20 września 1948 r. do godz. 12-tej w południe w biurze Dyrektora NBP w Krakowie, ul. Basztowa 20.

Bliższych informacji udziela Administracja budynku NBP w Krakowie, ul. Basztowa 20, w godzinach urzędowych od 8—13, gdzie też mogą oferenci otrzymać za zwrotem kosztów warunki wykonania robót, siły kosztorysy oraz projekt umowy.

NBP zastrzega sobie prawo:

- a) swobodnego wyboru oferenta, bez względu na cenę,
- b) częściowego skorzystania z oferty,
- c) unieważnienia przetargu w części lub całości, bez podania przyczyn i ponoszenia z tego tytułu jakichkolwiek odszkodowań.

Tytułem wadium należy złożyć w kasie Oddziału NBP w Krakowie 2 proc. ogólnej kwoty ofertowej w gotówce albo w walorach ustalonych zarządzeniem Min. Skarbu z dnia 25. XI. 1947 r. (Monit. Pol. Nr. 152/47). 79362-2

PRZY końcu czerwca, na początku lipca

znaleziono zło. ty zegarek. Właściciel zechce napisać z dokładnym opisem zegarka na posteręstante, Kraków „Zegarek”. 25123

WYKONUJE kolekcje dla

wojowników wszelkich broni. Pracownia waliz tezek i torb — Kraków, Grodzka 14, 25089-3

NAPRAWY zegarków, budzików, biżuterii złotej wykonuje najtaniej — Gajewski, Kraków, ul. Starowisna 26. 25307-6

SZCZĘŚLIWA KOLEKTURA „JANA” w. 10-300000 177-91

SPRZEDAŻ LOSÓW tylko do 15 IX 7932k Zamięscowci poczta lub PKO IV-770

TKAMY szybko — artystycznie uszkodzoną garderobę

odnawiamy krawaty — „NAPRAWA”. Kraków, Szewska 17. 24622-10

WYKONUJE kolekcje dla

wojowników wszelkich broni. Pracownia waliz tezek i torb — Kraków, Grodzka 14, 25089-3

NAPRAWY zegarków, budzików, biżuterii złotej wykonuje najtaniej — Gajewski, Kraków, ul. Starowisna 26. 25307-6

SZCZĘŚLIWA KOLEKTURA „JANA” w. 10-300000 177-91

SPRZEDAŻ LOSÓW tylko do 15 IX 7932k Zamięscowci poczta lub PKO IV-770

MASZYNY do szycia

naprawia specjalista na miejscu. Zgłoszenia pocztówka, Kraków, Kielecka 30. 25138-3

KTO odstąpi numer telefonu.

Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25325”.

Nauka i wychowanie

STENOGRAFII wyuczy indywidualnie. Zawodowa stenografka-sekretarka wysokiej wszechstronnie. Marczewski, św. Marka 18. 24611-0

MATURA MAŁA I DUŻA — przygotowują profesorowie liceum: Krowoderska 14. — Zgłoszenia 17 — 19. 24750-6

WPISY — na zatwierdzone przez Kuratorium Kursy Kroju, szycia i modelowania — „Strój” przyjmuje się Kraków, Konarskiego 32. 24967-10

WPISY przyjmuje na Kursy Kroju, szycia i modelowania, Kraków, ul. Krakowska 4/1. 25134-4

ROZPOCYNAM przysięszony kurs tańców.

Wieczysty, Kościuszki 73. Grupowo — oddzielnie. 25041-3

LEKCJE FORTEPIANU

— szybko — dokładnie! Miłkołajka 10/10. 25076-5

WPISY do Państwowej Szkoły Powszechnej dla Dorosłych Nr. 1. Plac Matejki 11. Przerabia się dwie klasy. O jednym roku szkolnym. Osobne Oddziały psychologicznej nauki czytania i pisania. 25321

MATURA. Uczą profesorowie liceów — wszystkich przedmiotów. — Lekcje oddzielnie. Sienkiewicza 12/6. 24968-5

PIERWSZEGO września rozpoczynam prywatne lekcje francuskiego z dziećmi od 3 do 8 lat. — Informacje telef. 571-44 między 13—16, godz. 25114

DR. Med. Julii Switalskiej, Szkoła kosmetyki racjonalnej i masażu leczniczego przyjmuje wpisy na kurs zimowy. Sekretariat czynny od 10—18 Warszawa, Zursawia 32. 80218-3

Dr med. MARIAN JÓZEF NOWAK
Sodalita Marianus
Honorowy Członek Zakonu O. O. Bonifratrów
Długoletni Lekarz Wiceprymariusz Oddziału Chirurgicznego Szpitala O. O. Bonifratrów w Krakowie
przeżywszy lat 52, zasnął w Panu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zaopatrzony św. Sakramentami dnia 29 sierpnia br.

NABOŻENSTWO ŻALOBNE
przy zwłokach zostanie odprawione dnia 1-go września br. o godz. 9-tej w kościele O. O. Bonifratrów przy ul. Krakowskiej.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu Rakowickim do grobowca Zakonnego O. O. Bonifratrów nastąpi tego samego dnia o godz. 14-tej, o czym zawiadamia
25350

Konwent OO. Bonifratrów

Dr EDWARD RYBACKI
adwokat
przeżywszy lat 72, po krótkiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 29 sierpnia 1948 r.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby w Krzeszowicach, Rynek L. 6 na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we wtorek, dnia 31 sierpnia o godz. 4-tej po południu, na który to smutny obrzęd zapraszają stroskami

żona, dzieci, siostra, wnuczka i rodzina

NABOŻENSTWO ŻALOBNE
odprawione zostanie w Krzeszowicach dnia 1 września o godz. 8 rano w kościele parafialnym. 25154

Za spokój duszy śp.
STEFANA PAPIERNIKA
odbędzie się w dniu Imienin dn. 2. IX.
NABOŻENSTWO ŻALOBNE
w kościele św. Barbary o godz. 7 rano, na które zapraszają

25149 **siostra, brat i rodzina**

Wolne posady
FIRMA „Odlew” Ska z o.o. w Andrychowie, woj. krakowskie poszukuje inżyniera-fachowca w branży odlewniczej. Mieszkanie zapewni. Oferty należy składać na adres jak wyżej. 7957k-3

KUCHARKA restauracyjna potrzebna, bardzo dobre gotowanie wymagane. Solnice-Zdrój/Hotel „Bór”, Dolny Śląsk. 7967k-2

BUCHALTER bilansista do hurtowni prywatnej poszukiwany. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 24874”. 24874-3

POMOCNICZE domowe znajdują pracę. Biuro Ogłoszeń, Kraków, Floriańska 36. 25122

MEYNERZA poszukuje jednokwalifikację młyn. Kobiernice 62, poczta Kęty. 25102-2

Wydział Powiatowy w Nowym Targu ogłasza
KONKURS
na stanowisko technika dla dróg gminnych.
Wynagrodzenie wg. IX. wzgl. VIII. grupy uposażeń wraz z dodatkami, zależnie od kwalifikacji i wyników pracy. Podania wraz z uwierzytelnionymi odpisami dokumentów oraz świadectw pracy i własnoręcznie napisanym życiorysem należy składać do Wydziału Powiatowego w Nowym Targu do dnia 15 września 1948 r.
Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
Przewodniczący Wydziału Powiatowego
8002k-2 (—) Mgr J. PUKOWSKI p. o. Starosta Powiatowy

ZJEDNOCZENIE STOCZNI POLSKICH
GDAŃSK, JANA Z KOLNA 31
zakupi natychmiast
Silniki elektr. prądu stałego na 110 Volt, silniki elektryczne prądu zmiennego — na 220/380 Volt, pierścieniowe i krótkowarowe, Rozruszniki hermetyczne i olejowe, Elementy oporowe EK 55, 54 i 75, Samoczynne przetłaczarki gwiazda-trójkąt 25 i 50 A, olejowy, sterowany z odległości, z wyzwalaczami.
Opory regulacyjne do spawarek wielostanowiskowych o zakresie regulacji od 100—400 A. 8032k

Ja też miałem przygody wakacyjne
...Samolot pochylił się na jedno skrzydło, na drugie i pedzi w dół, wprost na miasto.
— Katastrofa!... — krzyczę i ściskam Pampuszkę za rękę.
Co się dalej stało możecie dowiedzieć się po przeczytaniu opowiadania pt. „Ja też miałem przygody wakacyjne” w numerze 36 tygodnika „Świerszczyk”.
Możecie go kupić we wszystkich miejscach sprzedaży pism. 527gr

Ostrzega się
przed kupnem maszyny do liczenia o napędzie elektrycznym
marki CONTINENTAL Nr. 286 32
skradzionej z Zarządu Gminnego w Karpaczu w nocy z dnia 25 na 26 sierpnia 1948 r.
8019k-3 Zarząd Gminy w Karpaczu

GINNE Liceum w Ojcowie poszukuje nauczyciela (iki) języka polskiego z angielskim. 25328-2

POSZUKUJE uczciwej gospodyni od lat 35—40 — wdowiec z trzyletnim dzieckiem. Zgłoszenia Kapka — Łąglewniki, ul. Widok 293. 25120

DYREKCJA Samorządowego Gimnazjum i Liceum w Czudcu k/Rzeszowa poszukuje nauczyciela matematyki i fizyki. Placa około 20 tysięcy. Utrzymanie i mieszkanie bezpłatne. 25140

Posad poszukują
HANDLOWIEC zdolny, inteligentny poszukuje pracy — przedstawicielstwa. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25018”. 25018

BUCHALTER-bilansista, pierwszorzędny organizator — gruntowno znajomy prac admin.-handlowych poszukuje odpowiedniej pracy w Krakowie. Dziennik Polski „Nr. 25021”. 25021-3

BUCHALTER-bilansista, znajomość wszystkich systemów księgowości oraz planowania finansowo-gospodarczego zmiany posadę od 1 września. Zgłoszenia: „WSPÓLNOTA”, Plac W.W. Świętych 8 dla „402”. 25099

UCZEŃ Lic. Spółdzielczego poszukuje praktyki buchaltorskiej. Dziennik Polski „Nr. 25115”. 25115

POSZUKUJE pracy z gotowaniem na przedpołudnie. Dziennik Polski „Nr. 25124”. 25124

ABSOLWENTKA Studium Pracy Społecznej i Liceum Handlowego obejmuje odpowiednią posadę. Dziennik Polski „Nr. 25339”. 25339

FRYZJERKA - manicurzystka szuka posady stałej lub zastępczą. Dziennik Polski „Nr. 8028k”. 8028k

BILANSISTKA poprowadzi księgowość gospod. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25127”. 25127

PRZEDSTAWICIELA wyłącznego na miasto i województwo Kraków przyjmie
„WENETA”
ART. FRYZYRSKIE
Poznań, Przemysłowa 70
7997k

Kupno
HALA MEBLOWA, Kraków, Grodzka 59, telefon 553-95, kupuje — sprzedaje używane meble! 24763-10

„SZYKA” ryciny kupię. Tisz Katowice, Podchorążych 3/7, telefon 335-35. 7998k

SKRZYPCY włoskie, ręczne roboty kupię. Oferty Dziennik Polski „Nr. 25022”. 25022-3

SREBRNO i złoto połamane kupuje „Czas” — Kraków, Starowiślna 10. 25047-2

FILMY 16 mm, komedijki, bajki podróźnicze kupię. Zgłoszenia „PAR”, Kraków, Rynek Główny 46 — dla „3758”. 8014k-2

PIANINA, fortepiany — ceny okazyste sprzedaje Świętek, Kraków, Starowiślna 12. 24972-3

ODSTAPIĘ zaprowadzoną wytwórnię mydła. Dogodne warunki. Dziennik Polski „Nr. 24901”. 24901

PLATON, obręcze żelazne oraz wóz węglowy sprzedam. Zgłoszenia tel. 576-07. 24959-2

MASZYNE na czarną kawę express, 5 litrową wiedeńską sprzedam. Wiadomość tel. 576-07. 24960-2

SPRZEDAM moto-rower o poj. 60 cm³ w dobrym stanie. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25045”. 25045-2

PRASĘ wrzecionową, dwuramienną, 30 ton sprzedam — „Mars”, Wadowice, Zegadłowicza 35. 25071-3

MEYNSKIE maszyny, przybory wszelkiego rodzaju dostarcza firma Kanarek Kraków, Mazowiecka 35. 25085-10

WAGI uchyłne — dziesiętne stołowe laboratoryjne, apteczne, analityczne i do celów specjalnych dostarcza: Centrala Wag — Kraków, Jagiellońska 10. 25310-3

SKLEP papirniczy z urządzeniem (ewentualnie towarami) odstąpię. Dziennik Polski „Nr. 25111”. 25111

SAMOCHÓD ciężarowy — „Krupp” 8-tonowy, ropniak, stan pierwszorzędny sprzedam. Wiadomość Kraków 599-39. 7961k-3

PIANINA, fortepiany TANIA WYPRZEDAŻ POSEZONOWA — Spółdz. Muzyczna „TON”, Kraków, Grodzka 40 tamże strojenia, remonty, transporty. 7965k-8

JASNOWIDZĄCA „Temide” trafnie przepowiada Kraków, Zwierzyniecka 6/21, III piętro. 25131-2

TAPCZANY, otomany, materace wiosenne sprzedaje Zakład Tapicerski — Kraków, Grodzka 59. 7721k-10

PIANINA markowe sprzedaje — kupuje Rajkowski Kraków, Rynek Kleparski 2. 23557-10

OKAZJA! Tapczan dwuosobowy piękny, otomana, 6 materacy wiosennych sprzedam. — Kraków, Krakowska 46/5. 24191-10

WARSZTAT tkacki pedalowy do sprzedania. Kraków, Blich 6/12. 25012

TAPCZAN, szafę trójdrzwiową, nowe sprzedam. Kraków, Kanonicza 16/8. 25305-2

MOTOCYKL „Victoria” 350 stan pierwszorzędny sprzedam Kraków, Bożego Ciała 29/14. 25324

OTOMANY, tapczany, materace, łóżka polowe sprzedaje, wykonuje tapicer, Kraków, Szpitalna 24. 25136-3

ŁÓŻKA polowe, materace — koldry poleca Dembiński — Kraków, Floriańska 26. 25137

MASZYNE do liczenia Brunsviga sprzedam. Kraków — Prądnicka 10 — barak. 25139

MOTOR-setka w bardzo dobrym stanie (prawo jazdy nie obowiązuje) do sprzedania. „Cukiernia Lwowska”, Pierackiego 4. (wejście z podwozów). 25118-2

KAMIENICE komfortowe — wille dwurodzinne, domy piętrowe parterowe, wszędzie wolne mieszkania oraz wiele parcel sprzedaje „PATRIA”, Kraków, św. Jana 18. 25079-2

PARCELE półmorgowa, budowlana, Myślenicko, OKAZJA! parcela 220 sążniową Prokocim. PARCELE 256 sążniową, Skarbińskiego sprzedaje „TRANSACJA”, Kraków, Jagiellońska 9. 25306-2

PARCELE piękna Wola Justowska sprzedam. Dziennik Polski „Nr. 25147”. 25147

KAMIENICE trzypiętrowe — komfortowe Biskupia, Szymanowskiego, Szewska, Feljancjanek, Wielopole, Krakowska, Kamienice dwupiętrowe, komfortowe, Nowowiejska, Szymanowskiego-boczna, Czarnowiejska. DOMEY dwurodzinne, jednorodzinnne — wolne w każdej dzielnicy Krakowa oraz wielki wybór parcel poleca „TRANSACJA”, Kraków, Jagiellońska 9. 25308-2

SPRZEDAM dom, Biurków Mały (Krakowski). Oferty poleca Racibór Nr. 186. 2450a

GOSPODARSTWO rolne 7 ha ziemi, ogród owocowy — dom, zabudowania gospodarcze (18 km od Krakowa) — sprzedaje — KULCZYK Karol, Kraków, Basztowa 10/1. 24962-2

„SZCZUROMÓR” silnie działająca pasta do tepienia szczurow i myszy. Wytw. Chem.-Farmaceut. R. M. Witkowski, Kraków. 8015k-10

FORTEPIAN BECHSTEINA sprzedaje SMOLARSKA, Kraków, SŁAWKOWSKA 4. 25153

ODSTAPIĘ restaurację małą, dobrze zaprowadzoną w Krakowie, dzielnicę przemysłową. Dziennik Polski „Nr. 25327”. 25327-2

SPRZEDAM nieruchomości
Dwie wille komfortowe — wolne, duży ogród pod Krakowem. DOMEK 6 ubikacji, 3 ubikacje wolne, ogródek — Rakowice 4 parcele Bronowice, przy tramwaju sprzedam, Kraków, Wielopole 8/1. 25151

PRYW. KOED. Kursy Handlowo-Biurowe „WIEDZA HANDLOWA” przyjmuje wpisy na: Roczny Kurs Handlowo-Biurowy, półroczny Kurs Handlowy, półroczny Kurs Biurowy, trzymiesięczny Kurs Księgowości ogólnej i przebitkowej, trzymiesięczny Kurs Stenografii i maszyn dla młodzieży i dorosłych. — Kraków, ul. Senacka L. 6. 24901

KURSY HANDLOWE NOWAKA 24901
roczne, 1/2-roczne księgowości i biurowość, 2-miesięczne księgowości przebitkowej — przemysłowej
WPISY: KRAKÓW, UL. FLORIAŃSKA 38. — Tel. 538-25

ZAMIENIĘ 4 pokojowe, komfort na 2 pokojowe, komfort. Zgłoszenia „WSPÓLNOTA”, Plac W.W. Świętych 8 dla „408”. 25129

OSOBA solidna poszukuje pokoju, Zgłoszenia „WSPÓLNOTA”, Plac W.W. Świętych 8 dla „411”. 25130

MIESZKANIE 2 pokojowe — komfort — zamienię na pokój i kuchnię lub inne 2 pokoje. Dziennik Polski „Nr. 25133”. 25133

POSZUKUJĘ pokoju umiarkowanego komfortu dla starszego pana, pobliże Parku, wynajmę wedle umowy. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 25113”. 25113

Zguby — kradzieże
ZGUBIONO kartę rejestracyjną wydaną RUK Nisko, dowód osobisty, wystawiony przez Zarząd Gminy Nisko, kartę pracy (z fotografią) — wystawioną przez Zakłady „Stalowa Wola” na nazwisko Sagan Leon, urodz. 1919, zamieszkały w Pysznicy. 2451a

ZGUBIONO dowód osobisty na nazwisko DUDA Antoni, Jarosław. 8000k

SKRADZIONO książeczkę wojskową RUK Kraków na nazwisko Górka Mieczysław, Trzemeszna 12. 25034

SKRADZIONO indeks U. J. w Krakowie — Pytlak Leon. 25322

KSIĄŻKI SZKOLNE LEKTURY
polecają
KSIEGARNIE
Spółdzielni Wyd.-Ośw.
„CZYTELNIK”
KRAKÓW, Pl. Mariacki 9.
RZESZÓW, ul. 3 Maja L. 9.
Odbiorcom zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem pocztowym 533gr

Teatry - Imprezy artystyczne
Dzisiaj po raz ostatni!
W Teatrze Powszechnym TUR, ul. Karmelicka 4
„PRZY DRZWIACH ZAMKNIĘTYCH”
i
„LADACZNICA Z ZASADAMI”
Początek o godz. 19.30. 7986k

KOMUNIKAT
W środę, 1 września i codziennie o godzinie 19.30 Teatr Młodego Widza RTPD „Scala” gra znakomitą komedię Józefa Korzeniowskiego pt.
„PANNA MEZATKA”
z udziałem Jerzego Leszczyńskiego
Bilety do nabycia w kasie Teatru od godz. 10—13 i od 15-tej. 25157

Teatr „OPERETKA”, Lubiec 48, p. 19.30
Codziennie przepiękna symfonia miłości z muzyką Franciszka Schuberta
„DOMEK TRZECH DZIEWCZĄT”
Przedsprzedaż biletów: „Gospoda Aktorów”, ul. ca 1 Maja 4 od godz. 11-tej. W Kasie teatru od godziny 18-tej.
W niedzielę i święta w kasie teatru od godz. 10-tej bez przerwy.
W poniedziałki teatr nieczynny. 7991k

KASYNO KASYNO
Kraków, Floriańska 32
DANCING BAR
Od dnia 1 września br. nowy program artystyczny. Przygrywa niezrównana orkiestra Hrowiński—Zak. Początek codziennie o godz. 21-cj. 7996k-3

ZGUBIONO zaświadczenie rejestracji wydaną przez RUK Kraków-Miasto na nazwisko Dr. Maria Leczczycka, Kraków, Straszewskiego 21. 25116

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RUK Kraków na nazwisko Zia Antoni. 25119

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną RUK Dębica na nazwisko Kojek Józef, Gnojnic. 8035k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną RUK Dębica na nazwisko Zuber Edward, Zawada. 8036k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną RUK Dębica na nazwisko Baran Roman, Góra Roferycka. 8037k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną przez RUK — Wadowice Nr. 14293 na nazwisko Bałazy Jan. 25326

ZGUBIONO legitymację PKP wydaną DOK Kraków, nazwisko Kozioł Ryszard, Dębica. 8030k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną RUK Dębica na nazwisko Szerszeń Władysław, Dębica. 8031k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną RUK Dębica na nazwisko Szczudło Piotr, Korzyńców. 8032k

ZGUBIONO kartę rejestracji wydaną przez RUK — Kraków na nazwisko Dudzik Jan. 8027k

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę oszczędnościową Nr. 17 wydaną przez KKO Jasio na uczniów kl. Ic gim. nazjum Jasio. 2452a

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RUK Jarosław, dowód osobisty Rękas Piotr. 8017k

SKRADZIONO 26 sierpnia w Częstochowie legitymację kolejową 4869 nazwisko Jakubka Zofia. 2453a

ZGUBIONO orzeczenie majątkowe na nazwisko Szwajca Władysław, wieś Sokolów. 8018k

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RUK Kraków, dowód na nazwisko Barnas Władysław — Przewrotna. 8022k

ZGUBIONO legitymację służbową wydaną przez Ministerstwo Ziemi Odzyskanych, kartę rozpoznawczą, kartę rejestracyjną RUK Kraków, na nazwisko Unrug Wojciech. 8026k

ZGUBIONO książeczkę wojskową Nr. 0283274 RUK Bochnia na nazwisko Matusik Józef. 25112

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W MOŚCICACH ogłasza
PRZETARG NIEOGRANICZONY
na:
1) dostarczenie 70 szt. fartuchów skórzanych szpaltowych,
2) dostarczenie 70 szt. rękawic skórzanych 5-cio palcowych szpaltowych.
Termin dostawy do 30 października 1948 r.
Termin obowiązywania oferty do 30 września 1948 r.
Oferty należy składać do P. F. Z. A. w Mościcach do dnia 10 września 1948 r.
P. F. Z. A. Mościce zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, bez względu na wysokość oferowanej ceny. 8004k

CENNIK OGŁOSZEŃ
w „DZIENNIKU POLSKIM”
OGŁOSZENIA TEKSTOWE:
(układ 5-cio szpaltowy)
za 1 mm szer. szpalty 52 mm
do 70 mm zł. 120.—
do 71 mm — 120 mm zł. 165.—
do 121 mm — 200 mm zł. 200.—
do 201 mm — 300 mm zł. 240.—
ponad 300 mm zł. 310.—

OGŁOSZENIA ZA TEKSTEM:
(układ 8-mio szpaltowy)
za 1 mm szer. szpalty 54 mm
do 70 mm zł. 55.—
do 71 mm — 120 mm zł. 70.—
do 121 mm — 200 mm zł. 85.—
do 201 mm — 300 mm zł. 100.—
ponad 300 mm zł. 130.—

NEKROLOGI ZA TEKSTEM:
(układ 8-mio szpaltowy)
za 1 mm szer. szpalty 54 mm
do 70 mm zł. 35.—
do 71 mm — 120 mm zł. 50.—
do 121 mm — 200 mm zł. 90.—
do 201 mm — 300 mm zł. 120.—
ponad 300 mm zł. 150.—

OGŁOSZENIA DROBNE:
za słowo zł. 30.—
Dla poszukujących pracy zł. 15.—
Najmniejszą słów 10
Najwięcej — 40
Pierwsze słowa i słowa tłustym drukiem liczy się podwójnie. W niedzielę i święta 30% drożej. Zastrzeżenie miejsca 50% — wśród drobnych do 50 mm w 1 szpalcie 50%, ponad 50 mm i dwuszpaltowe 100% drożej.
Za ogłoszenia tabelaryczne, bilanse i ogłoszenia kombinowane dolicza się dodatki 100%.
Ogłoszenia grafologów, chiromantów wróżek itd. mogą być zamieszczane tylko jako ogłoszenia lamowe (szpaltowe) z wyjątkiem — za tekstem — Przy ogłoszeniach kłiszowych — bez zestawu — liczy się rzeczywisty wymiar ogłoszenia. 517gr

Wroclawska Redakcja „Dziennika Polskiego” ul. Jackowskiego 14 godz. 15-18, tel. 81-81

czasowych np. górników z Katowic i Bytomia obejmująca 3.600 osób. Tego jeszcze nie było.

Od samego rana zaroily się ulice, wiodące do terenów wystawowych. Szyły wycieczki z transparentami, grupy w strojach ludowych — tramwaje przewoziły tłumy turystów. Wystawa otwarta była wyjątkowo od godz. 7. Olbrzymi napływ gości sprawił, że nie wszyscy mogli rozpocząć zwiedzanie oddziału problemowego Wystawy. Połowa zwiedzających przeszła na teren B, aby po południu oglądać dział A. A pogoda dopisała piękna, zwiedzanie odbywało się przy pogodnym nastroju. I znowu pobito wszystkie „wystawowe rekordy” ilości wypitych butelek piwa, zjedzonych parówek, poczynionych zakupów.

A że ruch na Wystawie wielki, wzrosła również ilość zgub. W ostatnią niedzielę oddano do biura znalezionych rzeczy kilka legitymacyj, wiele portfelów z dokumentami, klucze, czapkę. Godnym podkreślenia jest fakt oddania do biura znalezionego portfela z 3.800 zł gotówki. Uczciwym znalazcą był Józef Stachyra, członek wystawowego zespołu obsługi technicznej (Nr. 191) — właścicielem zgubionego portfela Stanisław Fajt.

„Życie Gospodarcze” z okazji WZO

Reagujący żywo na wszystkie przejawy ekonomicznego rozwoju kraju, dwutygodnik katowicki „Życie Gospodarcze”, wydał z okazji Wystawy Ziem Odzyskanych we Wrocławiu 150-stronicowy numer, w którym na wstępie zabierają głos najwyżsi dostojnicy państwowi z Prezydentem Bierutem i premierem Cyrankiewiczem na czele. Artykuły ekonomiczne drukują również minister Lechowicz, wiceminister Szyr oraz prezydent Wrocławia Kupczyński. W materiale artykułowym ciekawe szczegóły o organizacji WZO podaje K. Oddziejewski, zaś o technice budowy WZO — inż. W. Kula. Wnikliwe i rzeczowe artykuły publikują na łamach pisma profesornowie: dr K. Piwarski, dr T. Gołębiowski, dr W. Styś o dziejach, potencjale gospodarczym oraz ludności Ziem Odzyskanych. Generalni dyrektorzy centralnych zarządów: węglowego, hutniczego i metalowego — inż. F. Topolski, inż. I. Borejdo, inż. M. Lesz oraz inni naczelni dyrektorzy central przedstawiają autorytatywnie osiągnięcia różnych gałęzi przemysłu na ziemiach zachodnich. (15)

Biurowo Propagandy Wystawy Ziem Odzyskanych zatrudnia 3 osoby personelu redakcyjnego i 12 administracyjnego.

KONKURS dla zwiedzających WZO

Redakcja „Dziennika Polskiego” ogłasza nieustający Konkurs na opis wrażeń z Wystawy Ziem Odzyskanych. Udział w Konkursie mogą wziąć wszyscy Czytelnicy „Dziennika Polskiego”.

Opisy wrażeń z Wystawy Ziem Odzyskanych i Wrocławia w dowolnej formie literackiej nie mogą przekraczać 150 wierszy druku. Termin przesyłania prac: od zaraz. Wyroznione przez Redakcję prace będą drukowane w „Dzienniku Polskim” w czasie trwania Wystawy Honorarium ryczałtowe za drukowane prace wynoszące 3.000 złotych. Po zakończeniu druku wyróżnionych prac konkursowych zbierze się powołany przez Redakcję Sąd Konkursowy, który przyzna trzy kolejne nagrody. (Skład Sądu Konkursowego i wysokość nagród będzie podana osobno)

Prace na konkurs należy nadsyłać pod adresem Redakcji: Kraków ul. Wielopole 1 z napisem na pracy i na kopercie: „Praca Konkursowa”. Prace podpisane pełnym imieniem i nazwiskiem powinny zawierać wyszczególnienie zawodów oraz dokładny adres autora. Oczekujemy na prace i życzymy powodzenia

31 sierpnia Co tygodnia pisał się o rekordowej niedzieli na WZO. Bo rzeczywiście w każdą niedzielę wzrasta ilość osób zwiedzających Wystawę. Znowu niedziela 29 sierpnia pobiła rekord poprzedni. Kilkaset wycieczek w jednym dniu, z tego niektóre najliczniejsze z dotychczasowych np. górników z Katowic i Bytomia obejmująca 3.600 osób. Tego jeszcze nie było.

CODZIENNA KRONIKA WYSTAWY ZIEM ODZYSKANYCH

Sprawy wsi na WZO

Wieś Polski Ludowej

Pośród drzew nadodrzańskich parku bieleje pawilon Wsi Polskiej Ludowej. Skoczny oberek nadawany przez głośnik wprowadza nas od razu w atmosferę wiejską.

Duży budynek w którym mieszczą się ekspozycje świadczące o roz-

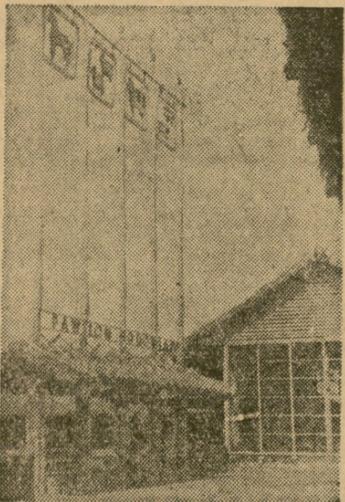

Foto Makarewiczowa

Wielkim zainteresowaniem szczególnie wśród ludności wiejskiej zwiedzającej WZO cieszy się pawilon hodowlany.

woju naszej wsi w Polsce Zachodniej należy do nielicznych pozostałości po Niemcach na terenie wystawy. Niegdyś była tu restauracja. Gmach został odremontowany i przebudowany dla celów wystawowych według projektu inż. Chwaliboga.

Pawilon ma bardzo staranną oprawę artystyczną. Na brzegu basenu z fontanną ustawiono dwie rzeźby: chłopca i chłopkę dźwigające na przeciw wejścia ogromny fresk prof. Jaeschke. Tematem powrotu narodu polskiego na Ziemię Odzyskaną. Wnętrza projektowali i wykonali W. i O. Vetesco oraz G. Budecki.

W pawilonie Wsi Polskiej Ludowej ukazują swój dorobek departamenty Oświaty i Nauki Rolniczej, oraz wodno-melioracyjnej Min. Rolnictwa. Naczelny komisariat Odbudowy Wsi, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych i bodaj w największym stopniu Związek Samopomocy Chłopskiej.

Dwie małe sale poświęcono książce i czasopiśmu. Zgromadzono tu całą fachową literaturę rolniczą a szczególnie zawodowe wydawnictwa popularne. Chłop, który tu przyjdzie, odnajdzie z pewnością wiele interesujących go książek i broszur z dziedziny hodowli, uprawy roli, przetwórczości. O istnieniu wielu z tych książek rolnik z pewnością nie wie.

Sala główna pawilonu jest bardzo interesująca, tak ze względu na treść, jak i formę, gdyż zastosowano tu w dekoracjach wiele elementów ruchomych. Wszędzie się coś kreci i przesuwa. Wzrok przykuwa najpierw wysoki, ustawiony na środku sali słup, opasany spiralą lampek, które zapalając się kolejno dają złudzenie, że świetny wąż biegnie ku górze. W ten sposób wyobrażono wędrówkę osadników na zachód. Szczyt kolumny wieńczy symbole bogactwa i dobrobytu. Zaraz obok, niczym film przesuwa się taśma z napisami propagującymi spółdzielczość na wsi. (Mała dygresja: kierunek taśmy ku dółowi nie jest odpowiedni. Napisy byłyby lepiej czytelne na taśmie sunącej w górę). Spoglądamy jeszcze na obra-

cający się sześcian o wklęsłych bokach, na którym są zdjęcia i napisy propagujące rozwój kultury na wsi i podnosimy wzrok ku górze, gdzie kilku maleńkich spółdzielców dźwiga z wielkim wysiłkiem „bryłę świata” — druczany globus opasany spółdzielczą flagą. W głębi, w części poświęconej nauce i oświacie rolniczej, na szkle płaskiego, oświetlonego od wewnątrz walca, narysowano schemat struktury szkolnictwa rolniczego. Dalej na ścianie dwie skrzynki pocztowe, poprzez które przesuwa się koło z listów. W ten prosty sposób jest zobrazowana działalność korespondencyjnych kursów rolniczych im. St. Staszica. Nawet pracę rolniczych instytutów naukowo-badawczych przedstawiono „w ruchu”. W trzech skrzynkach z rosnącym zachwaszczonym zbożem pokazane są fazy obumierania chwastów, pokropionych preparatami hormonalnymi.

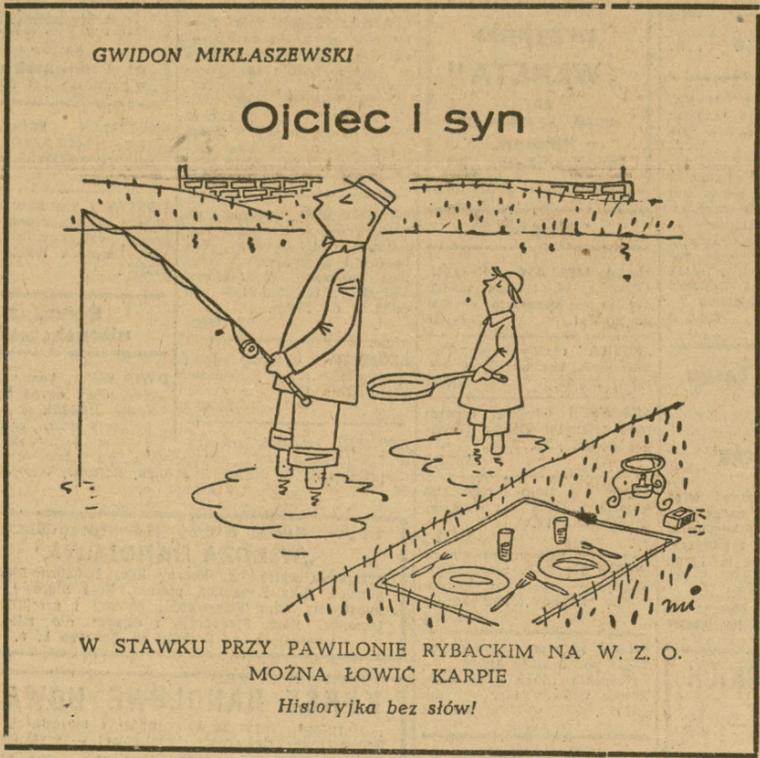
Wspomniałem już że ZSCH zajął tu dla siebie najwięcej miejsca. Ukazuje on swą strukturę organizacyjną, zrzeszenia branżowe, swe

spółdzielnie i pracę kobiet w organizacji. O rozwoju Samopomocy na Ziemiach Odzyskanych świadczą może najlepiej liczba około 55.000 członków. W sali głównej znajduje się też przykładowa wiejska świetlica, którą zdobiją meble wykonane na Strzelinie w warsztatach stolarskich ZSCH.

W pawilonie posiadają osobne stoiska: departament wodno-melioracyjnej, który wykonał na Ziemiach Zachodnich 5.492.000 m² robot ziemnych; PZUW — propagujący urządzenia przeciwpożarowe oraz Naczelny Komisariat Odbudowy Wsi, który z pomocą modeli, fotografii wykresów ukazuje prowadzoną przez siebie akcję — odbudowę wiejskich zagrod.

W godzinach popołudniowych pawilon rozbrzmiewa muzyką i piosenką ludową. Na tarasie, przed którym ustawiono ławki dla widzów występują codziennie zespoły świetlicowe. W rytm tańców ludowych wirują barwne pary młodzieży wiejskiej.

JAN KALKOWSKI

GWIDON MIKLASZEWSKI

Ojciec i syn

W STAWKU PRZY PAWILONIE RYBACKIM NA W. Z. O. MOŻNA ŁOWIĆ KARPIE Historyjka bez słów!

Piąte i dziesiąte

Przed pawilonem Centrali Handlu Spożywczego stoją beczki większe, wokół nich małe. To pomysłowe stoiki dla gości, którzy otrzymać mogą w Pawilonie herbatę, kanapki, parówki, piwo, sodyczkę.

Za 100 zł otrzymać można podobnie-sylwetkę twarzy z profilu, wyciętą z czarnego papieru. Przed artystą-magikiem wycinającym dosłownie w ciągu jednej minuty oryginalne te portrety gromadzą się grupy ciekawych, którzy z zainteresowaniem przyglądają się zwinnym ruchom palców właściciela tego swoistego stoiska.

Rumiane parówki i pokaźne porcje kiełbasy z musztardą oraz bułkami otrzymać można w Centrali Miesnej. W gmachu pawilonu i wokół niego gromadzą się dziesiątki osób, trzymając w rękach higieniczne tekturowe talerzyki-tacki z tym smakowitym jadem. Bardzo to dobre pokrzepienie w czasie zwiedzania Wystawy.

Wysłanie kartki z pozdrowieniem z Wrocławia stanowi nieodzowny punkt programu zwiedzania WZO. Ni-

też dziwnego, że czynne na terenie WZO placówki pocztowe mają niemal powodzenie. Jest ich ogółem 4: przy wejściu na teren A, i na teren B oraz w Hali Ludowej i w Pawilonie Gastronomicznym, z czego czynnych jest na terenie wystawy 6 poczt. tzw. obchodowych. Wystawowe ambulanse pocztowe załatwiają wszystkie czynności pocztowe, przyjmują telegramy i listy polecane, prowadzą obsługę telefoniczną, przyjmują nawet poczki do 2 kg.

Ruch na poczcie wystawowej panuje bez przerwy. Dwa ambulanse samochodowe, dwa punkty stałe w Hali Ludowej i Pawilonie Gastronomicznym i 11 listonoszy obsługują sprawnie i szybko zwiedzających Wystawę.

Do stawku przy zagrodzie rybackiej przywieziono około 5 ton karpia. Każdy ze zwiedzających może wypożyczyć w zagrodzie sprzęt wędkarski i łowić ryby. Waga karpia wynosi od 60 dkg. do 2 kg. Po złowieniu rybacy mogą kupić swą zdobycz po niskiej cenie.

Informator WZO

IMPREZY We wtorek 31 sierpnia Pożegnalny występ Opery Śląskiej z Bytomia odbędzie się 31 sierpnia o godz. 20 w Hali Ludowej. Teatr Popularny o godz. 19.30 „Fircyk w zalotach”. W Hali Ludowej o godz. 20 reprezentacyjny chór Związku Harcerstwa Polskiego. W Studio Polskiego Radia o godz. 19 — recital skrzypaczki Haliny Barinowej. KINA. Scala: „Lekkożylna siostra”, Warszawa: „Moja miła”, Polonia: „Mężczyźni w jej życiu”, Pionier: „Wiosna”, Fama (czynna w piątek, sobotę i niedzielę) „Kopciuszka”, Tęcza: „Dziewczyna z Pócnocy”, Śląsk: „Aleksander Newski”. Początek seansów: Warszawa, Polonia, Fama, Tęcza 16. 18 i 20, w niedzielę 14, Śląsk, Scala, Pionier godz. 15.30, 17.45, 20.00. Aktualności w kinie Warszawa 13-15.

MUZEA. Muzeum Państwowe — pl. Piaskowego — codziennie (prócz poniedziałków) godz. 10-17. Muzeum biologiczne i wystawa fotografii w Ratuszu — godz. 10-18. Muzeum Wojska Polskiego — godz. 9-18 w Domu Wojskowym na Rynek

WYSTAWY: Wystawa Plastyków okr. Ziemi Odzyskanych — godz. 11 do 18, ul. Ofiar Oświęcimskich 28/40. Wystawa dorobku wycieczki uczelni Wrocławia — gmach Uniwersytetu (pl. Uniwersytecki 1), godz. 9-18. Wystawa zbiorów Ossolineum oraz wystawa pn. „Dzieje języka polskiego na Śląsku — gmach Ossolineum, ul. Szewska 37. Wystawa „Książka na Śląsku” — Instytut Śląski, ul. Parkowa. W małym Ratuszu wystawa obrazów Malejki z cyklu „Dzieje cywilizacji średnio-wiecznej w Polsce. W salach Muzeum Historycznego w Ratuszu Wystawa Filatelijstyczna.

OGROD ZOOLOGICZNY otwarty odcześnie od 9-19.

W środę 1 września OPERA I TEATR: W Hali Ludowej o godz. 20 pożegnalny występ Opery Śląskiej z Bytomia — „Aida”

KINA — jak w dniu poprzednim. WYSTAWY — jak w dniu poprzednim.

Ukazał się pierwszy numer popularnego informatora „Tydzień na Wystawie Ziem Odzyskanych”. Wydawnictwo daje praktyczne wskazówki dla zwiedzających WZO. Cena 10 złotych.

W połowie września odbędzie się premiera dramatu historycznego „Sulkowski” — Stefana Żeromskiego.

KARNETY „ORBISU” ZAPEWNIĄ WYWIENIE I NOCLEG WE WROCLAWIU

1. Karnety serii A (kategoria popularna) w cenie 320 zł obejmują: śniadanie — 1/4 l. kawy zbożowej z mlekiem, 3 bułki lub 4 kawałki chleba z masłem, 3 smalcem, obiad — jednodaniowy z chlebem; kolacja — jednodaniowa ciepła lub zimna (herbata, chleb z masłem i wędliną, waz. serem).

Przejazdy we Wrocławiu, zwiedzanie miasta na trasie od dworca do terenu Wystawy (wzgl. w drodze powrotnej) — częściowo pieszo, częściowo tramwajem, pod opieką przewodnika.

Za noclegi w tej kategorii — na sienniku z pościelą w kwatery zbiorowej dolicza się 103 zł — za pierwszą noc i 83 zł — za następną.

2. Karnety serii B (kat. turystyczna) w cenie 371 zł — obejmują: śniadanie, kolację, przejazdy i zwiedzanie — jak w serii A (kat. popularna) oraz obiad — zupa, danie mięsne, deser.

Za noclegi w tej kategorii — na łóżku z pościelą — w kwatery zbiorowej dolicza się 227 zł za pierwszą noc i 206 zł za następną.

3. Karnety serii C (kat. specjalna) obejmują: śniadanie — 2 kawy prawdziwe lub herbaty z cukrem, 2 bułki z masłem, 2 jajka — 207 zł; obiad — zupa, danie mięsne (sznyce, kotlet lub pieczeń) z kartoflami, jarzyną, deser — 463 zł; kolacja — pieczone, kartofle, jarzyna, piwo lub herbata — 345 zł.

Nocleg w hotelach I lub II kat. wg cen następujących: a) hotele I kat. — pokój jednoosobowy 505 zł — od osoby — za pierwszą dobę, każda następna 485 zł; pokój dwuosobowy 359 zł od osoby za pierwszą dobę, każda następna 339 zł; pokój trzyosobowy 294 zł od osoby za pierwszą dobę, każda następna 274 zł; — b) hotele II kat. — ceny niższe o 20% od cen w hotelach kat. I.

Zwiedzanie miasta autokarem 253 zł oraz opłata za przewodnika i przejazd tramwajami, razem około 1750 zł od osoby, bez noclegu 1403 zł.

Znaczki pocztowe dokumentami

W gmachu Muzeum Historycznego otwarta została zorganizowana ebaraniem Wrocławskiego Towarzystwa Filatelijstycznego, ciekawa wystawa filatelijstyczna, gromadząca okazy od roku 1860, w którym wyszedł pierwszy znaczek polski aż do kongresu młodzieży demokratycznej. Wystawa obrazuje nie tylko historię filatelijstyk, ale także... historię Ziemi Zachodnich. Znaczki pocztowe stanowią nowy materiał dokumentarny, mówiący o polskości tych ziem. Na karcie z katalogu niemieckiego, zawierającego spis datowników używanych na Ziemiach Zachodnich mamy niemal same polskie nazwy, nieco tylko przekształcone.